

ruimte voor elkaar

integraal huisvestingsplan onderwijs
gemeente Coevorden
2019-2034

eindrapport
januari 2019

hemm

eenvoud . bevlogenheid . vakmanschap

voorwoord

Onderwijs is ontzettend belangrijk voor de toekomst van kinderen en jongeren in de gemeente Coevorden. We willen een breed en gezond leerklimaat aanbieden waarin ieder kind kansen krijgt zijn of haar talenten te ontwikkelen. Bij goed onderwijs horen ook goede schoolgebouwen, die technische en functioneel op orde zijn, passend zijn voor het aantal leerlingen en een prettige leeromgeving bieden. Goede huisvesting is één van de voorwaarden om leerlingen in de gemeente Coevorden goed en eigentijds onderwijs te bieden. Daarnaast draagt het bij aan een aantrekkelijk woonklimaat in onze gemeente.

Als gemeente hebben we een belangrijke taak op het gebied van onderwijshuisvesting. We zijn verantwoordelijk voor het bieden van voldoende adequate huisvesting voor de basisscholen en het voortgezet onderwijs in onze gemeente. Onze gemeente is groot en kent veel, relatief kleine dorpen. We streven ernaar dat voor iedereen belangrijke voorzieningen in de buurt beschikbaar blijven. Het liefst bieden we onderwijs zo thuis nabij mogelijk aan. Voor het basisonderwijs willen we dat ieder kind op redelijke afstand en waar mogelijk in het eigen dorp of in de eigen wijk naar school kan.

Samenwerking wordt steeds belangrijker, ook binnen het onderwijs. Het samenbrengen van onderwijs en opvang in bijvoorbeeld kindcentra of brede scholen vinden we een goede ontwikkeling. Hiermee bevorderen we de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 12 jaar. Daarnaast zien we kansen voor het onderwijs om de komende jaren nog beter in te spelen op goed de vraag van ondernemers uit de regio.

De uitdaging voor gemeente en schoolbesturen is om te zorgen voor gebouwen die de mogelijkheid bieden leerlingen onderwijskundig uit te dagen, technisch op orde zijn én verantwoord geëxploiteerd kunnen worden. Op diverse plekken hebben al kunnen vernieuwen in onderwijshuisvesting, bijvoorbeeld voor OBS Parkschool en brede school SOM in Coevorden en CBS Willem Alexanderschool in Dalerpeel.

Samen met de schoolbesturen willen we de komende jaren op verantwoorde wijze blijven investeren in onderwijshuisvesting. Financieel gezien heeft de gemeente Coevorden zware jaren gehad. We hebben het tij gelukkig kunnen keren waardoor we nu weer wat ‘vet op de botten’ hebben. Dat willen we zo houden. We kunnen daarom niet overal tegelijk in investeren en moet keuzes maken en prioriteiten stellen. In dit Integraal Huisvestingsplan, dat is opgesteld in samenwerking tussen de gemeente Coevorden en alle schoolbesturen voor het primair en voortgezet onderwijs, is onze gezamenlijke ambitie verwoord. Samen willen we ons de komende jaren inzetten om dit plan te verwezenlijken. Het IHP vormt een kompas om de komende jaren vorm en inhoud te geven aan het beleid rondom onderwijshuisvesting.

*Jeroen Huizing,
wethouder onderwijs gemeente Coevorden*

inhoud

1	Introductie	4
2	Uitgangssituatie	8
3	Wettelijk kader	20
4	Ambitie	26
5	Beleidskader onderwijshuisvesting	33
6	Primair onderwijs	50
7	Voortgezet onderwijs	77
8	Financiële consequenties	83

1

introdunctie

onderdelen introductie

1.1 Doelstelling	6
1.2 Status	6
1.3 Werkwijze	7

1.1 doelstelling

Kwalitatief goede onderwijshuisvesting draagt bij aan goed onderwijs voor leerlingen en een aantrekkelijk woonklimaat in de gemeente Coevorden. De gezamenlijke doelstelling van gemeente en schoolbesturen is om te beschikken over schoolgebouwen die leerlingen onderwijskundig kunnen uitdagen, technisch op orde zijn én duurzaam te exploiteren zijn. Partijen willen zich samen inspannen om de Coevordense leerlingen zo goed mogelijk faciliteren op een voor gemeente en schoolbesturen financieel verantwoorde manier. Om deze doelen te bereiken, is het zaak zicht te krijgen in:

- de uitgangssituatie en (gebouwelijke) knelpunten
- de gezamenlijke ambitie ten aanzien van onderwijshuisvesting
- de beleidsuitgangspunten die gelden voor schoolgebouwen
- de maatregelen die nodig zijn om knelpunten op te lossen
- de fasering van maatregelen
- de financiële consequenties voor gemeente en schoolbesturen

Al deze onderdelen zijn opgenomen in dit Integraal Huisvestingsplan met de titel 'Ruimte voor elkaar'. Dit huisvestingsplan vormt een belangrijk instrument aan de hand waarvan gemeente en schoolbesturen de komende jaren beslissingen rond onderwijshuisvesting kunnen nemen, voor onze scholen op het gebied van basisonderwijs én voortgezet onderwijs. Zodat we de onderwijskansen en talentontwikkeling voor alle leerlingen binnen onze gemeente goed kunnen faciliteren.

1.2 status

Dit huisvestingsplan verwoordt de gezamenlijke ambitie van schoolbesturen en gemeente om de komende zestien jaar tot een optimalisering van schoolgebouwen in de gemeente Coevorden te komen.

Met het vaststellen van dit IHP spannen gemeente en schoolbesturen zich gezamenlijk in om daadwerkelijk tot uitvoering van de in dit plan opgenomen afspraken te komen. Hiermee is er overeenstemming over de voorgestelde maatregelen en de fasering. Er kunnen redenen en ontwikkelingen zijn om in de toekomst af te wijken van de voorgestelde maatregelen. Eventuele voorstellen tot afwijking op dit plan worden in alle gevallen beargumenteerd en besproken in gezamenlijk overleg tussen schoolbesturen en gemeente.

Het plan heeft de status van een 'gentlemen's agreement' en heeft weliswaar geen formele juridische rechtskracht, maar is ook niet vrijblijvend. Gemeente en schoolbesturen hebben beide een inspanningsverplichting om daadwerkelijk tot realisering van de in dit plan opgenomen afspraken te komen.

De inhoud van dit huisvestingsplan vormt de basis voor de investeringen in onderwijshuisvesting door de gemeente en schoolbesturen. De financiële consequenties worden vertaald in de meerjarenbegroting van zowel de gemeente Coevorden als de schoolbesturen.

1.3 werkwijze

Dit IHP is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de gemeente Coevorden en de vijf betrokken schoolbesturen voor het primair onderwijs (Arcade, Catent, Fiers) en voortgezet onderwijs (Esdal College, De Nieuwe Veste) in de gemeente Coevorden. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met een aantal aanbieders van kinderopvang.

In dit IHP wordt onderscheid gemaakt tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Voor De Nieuwe Veste loopt een apart traject om een nieuwe toekomstvisie voor de school te formuleren en te verkennen welke opties er zijn om deze visie zo optimaal mogelijk te ondersteunen met huisvesting. In dit IHP is wel rekening gehouden met de huisvesting van De Nieuwe Veste, maar de concretisering van de huisvestingsscenario's maakt onderdeel uit van het separate traject dat volgens planning in de eerste helft van 2019 wordt afgerond.

Onder de huisvestingsverantwoordelijkheid van de gemeente valt ook het bewegingsonderwijs. Voor de toekomstvisie op binnensportaccommodaties loopt een separaat traject binnen de gemeenten Coevorden. De inhoud van dit IHP wordt daarin meegenomen.

Dit IHP heeft een doorkijk tot en met 2034. Dit houdt in dat voor de komende zestien jaar geplande maatregelen voor onderwijshuisvesting zijn opgenomen. Voor de eerste fase zijn deze maatregelen concreet, voor de verdere jaren betreft het een globale doorkijk zodat gemeente en scholen hiermee wel rekening houden in hun (financiële) planning. De financiële doorkijk houdt rekening met de afschrijvingstermijnen van investeringen en loopt daardoor langer door dan 2034.

De gemeente en de schoolbesturen gaan jaarlijks om tafel om actualisaties op dit plan te bespreken zoals leerlingenontwikkelingen en indexering.

Ieder jaar wordt er door de gemeente een jaarprogramma opgesteld conform de maatregelen en fasering uit het IHP. Hierin worden de huisvestingsmaatregelen voor het betreffende jaar opgenomen, inclusief de (financiële) consequenties. Het jaarprogramma wordt vastgesteld in het LEA of OOGO en voorgelegd aan de gemeenteraad.

Voor zaken die niet over renovatie, nieuwbouw of uitbreiding gaan, blijft de reguliere procedure gelden. Hierbij kunnen schoolbesturen jaarlijks voor 1 februari een aanvraag indienen bij de gemeente voor het daaropvolgende kalenderjaar. Dit geldt bijvoorbeeld voor de huurvergoeding van sportvelden en eerste inrichting (onderwijsleerpakketten en meubilair).

2

uitgangssituatie

onderdelen uitgangssituatie

2.1	Kenmerken en ontwikkelingen gemeente Coevorden	10
2.2	Scholenaanbod	11
2.3	Omvang basisscholen	12
2.4	Leerlingontwikkeling	13
2.5	Normatieve overschotten	14
2.6	Leeftijd schoolgebouwen	15
2.7	Aspecten die goed gaan	16
2.8	Aandachtspunten en risico's	18

2.1 kenmerken en ontwikkelingen gemeente Coevorden

Coevorden is een **samengestelde plattelandsgemeente** grenzend aan Duitsland. Het is een samenvoeging van vijf oorspronkelijke gemeenten met zowel een stad als esdorpen, veendorpen, wegdorpen en gehuchten. Hierdoor heeft de gemeente te maken met verschillende achtergronden en culturen. Deze hebben op onderdelen wel overeenkomsten met elkaar. De cultuur van een plattelandsgemeente uit zich bijvoorbeeld in een mate van **behoudendheid en bescheidenheid**. Een goede basiskwaliteit is belangrijk, maar het hoeft ook niet weer te gek te zijn. Doordat er meerdere kleine kernen zijn, telt de gemeente relatief veel kleine scholen.

Momenteel telt de gemeente circa 35.000 inwoners. Hiervan zijn er bijna 14.500 (40%) woonachtig in de stad Coevorden, gevolgd door de dorpen Dalen (3.700 / 10%), Sleen (2.200 / 6%), Schoonoord (2.100 / 6%), Aalden (1.950 / 5,5%) en Oosterhesselen (1.800 / 5%). De gemeente Coevorden heeft de afgelopen jaren te maken gehad met een flinke afname van de bevolking. Als gevolg van vergrijzing en een afnemend geboortecijfer zal de **demografische krimp** de komende jaren nog verder doorzetten. Door de ontgroening neemt het aantal jongeren af. Dit heeft effect op het aantal leerlingen op de scholen in de gemeente Coevorden.

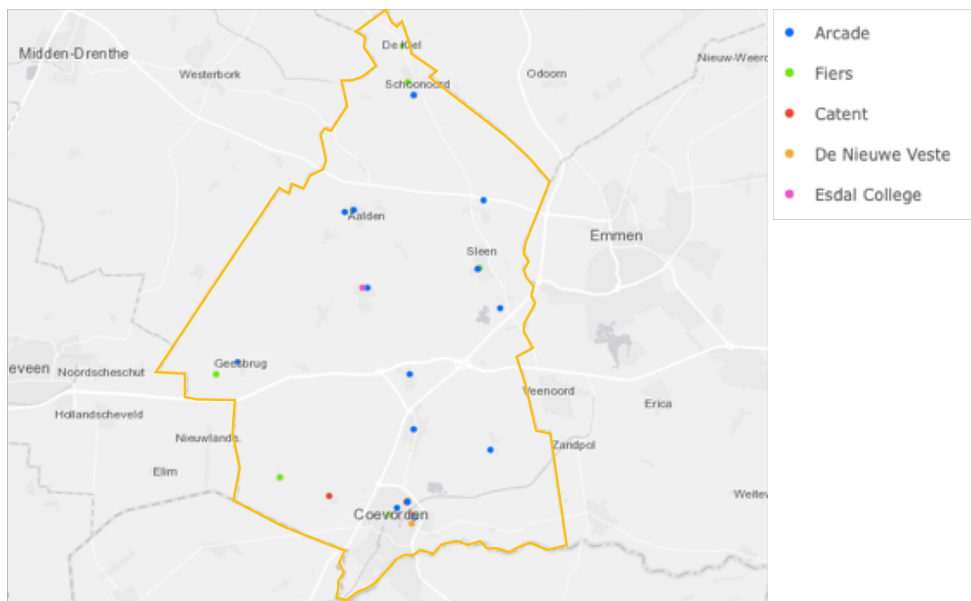
De hoofdkern van de gemeente, Coevorden, is **niet centraal gesitueerd** binnen de gemeentegrenzen. Dit maakt dat een deel van de inwoners zich voor voorzieningen ook richt op omliggende kernen, zoals Emmen en Hogeveen. Dit geldt onder meer voor het voortgezet onderwijs. Met het ontwikkelen en realiseren van de **toekomstvisie voor het centrum** van Coevorden wil de gemeente de stad een nieuwe impuls geven. Het centrum moet onder meer een bruisend stadshart worden dat inwoners, bezoekers en bedrijven aantrekt, maar het moet ook een aantrekkelijker woongebied worden.

De economische ontwikkeling van de regio vraagt om aandacht en zorg. De regio is sterk in **(maak)industrie**. Hier liggen kansen om de economische structuur te versterken en meer banen te creëren. Een goede aansluiting vanuit het onderwijs is daarbij ook van groot belang.

De **financiële situatie** bij de gemeente is na een zware tijd nu weer orde. Dit betekent echter niet dat nu ineens alles mogelijk is. Zowel de gemeente als de schoolbesturen hebben beperkte middelen en wettelijke mogelijkheden om te investeren in onderwijshuisvesting.

2.2 scholenaanbod

De gemeente Coevorden telt momenteel 28 scholen, waarvan 26 voor het primair onderwijs en 2 voor het voortgezet onderwijs. Deze 28 scholen zijn gehuisvest op 24 locaties verspreid over de hele gemeente. De meeste scholen zijn gesitueerd in de kern Coevorden: 9 scholen / 7 locaties. De afgelopen jaren is vanwege een dalend aantal leerlingen een aantal scholen gesloten, waardoor bijvoorbeeld de kern Gees geen onderwijsvoorziening meer heeft.

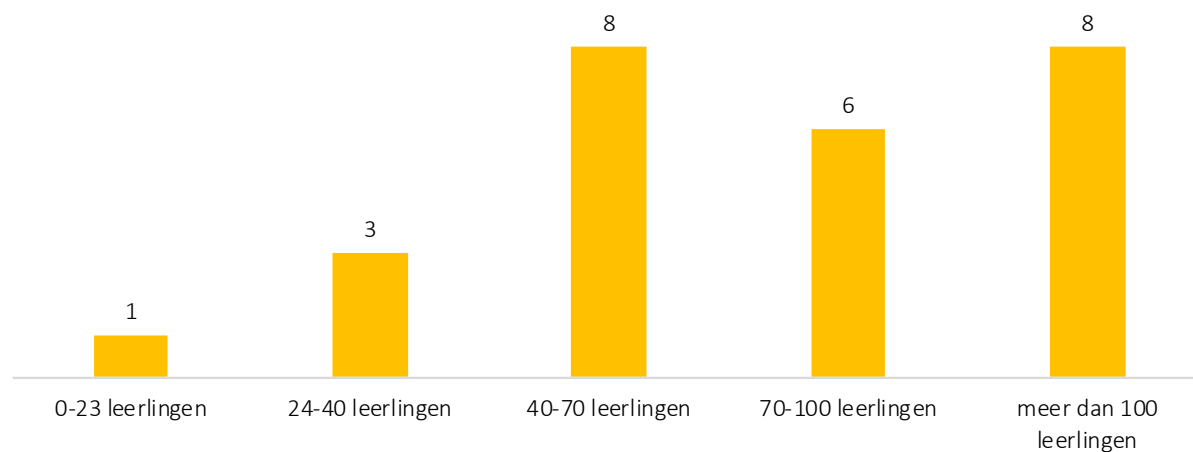

Praktijkonderwijs maakt onderdeel uit van het voortgezet onderwijs en dit wordt in Coevorden aangeboden door De Nieuwe Veste. In de gemeente Coevorden wordt geen speciaal onderwijs aangeboden. Leerlingen zijn daarvoor aangewezen op speciale scholen in omliggende gemeenten.

De scholen in de gemeente Coevorden vallen onder vijf verschillende schoolbesturen. De scholen telden op 1 oktober 2018 in totaal 4.271 leerlingen. Hiervan gaat bijna $\frac{2}{3}$ deel naar het primair onderwijs (63%) en bijna $\frac{1}{3}$ deel naar het voortgezet onderwijs (37%). Dit is onder meer te verklaren doordat voor het voortgezet onderwijs meer leerlingen buiten de gemeentegrenzen naar school gaan (Emmen, Hoogeveen, Hardenberg). Voor de huidige situatie binnen de gemeente Coevorden (vier van de vijf besturen hebben namelijk ook scholen buiten de gemeente Coevorden) is hieronder een samenvatting opgenomen.

naam bestuur	type onderwijs	denominatie	aantal scholen	aantal leerlingen
Arcade	primair	openbaar	14	1.555
Catent	primair	rooms-katholiek	3	380
Fiers	primair	protestants-christelijk	9	737
De Nieuwe Veste	voortgezet	openbaar	1	1.400
Esdal College	voortgezet	openbaar	1	199
			28	4.271

2.3 omvang basisscholen

Voor de gemeente Coevorden is de opheffingsnorm voor scholen in het basisonderwijs vastgelegd op **35 leerlingen**. Dit geldt voor de periode 1 augustus 2018 tot 1 augustus 2023. De absolute ondergrens voor opheffing ligt landelijk op 23 leerlingen. Eén school (CBS De Kiel) heeft deze ondergrens afgelopen jaar bereikt. Vanaf het tweede jaar dat een basisschool minder dan 23 leerlingen heeft, stopt de bekostiging aan de school vanuit het Rijk. Door een sterke afname van het aantal leerlingen op OBS De Piramide (28 leerlingen in oktober 2018) en het ontbreken van nieuwe instroom van leerlingen vanuit Erm en omgeving, heeft schoolbestuur Arcade besloten deze school vanaf schooljaar 2019-2020 te sluiten.

Hiernaast is de schoolgrootte opgenomen van alle basisscholen in de gemeente Coevorden op basis van de oktobertelling in 2018. De gemiddelde schoolgrootte van de basisscholen in Coevorden is op dit moment **103 leerlingen**. In 2012 was dit nog 125 leerlingen. Landelijk ligt dit gemiddelde op 225 leerlingen. Van de 26 basisscholen tellen 18 momenteel 100 of minder leerlingen. Dit is 69% van het totaal aantal basisscholen in Coevorden.

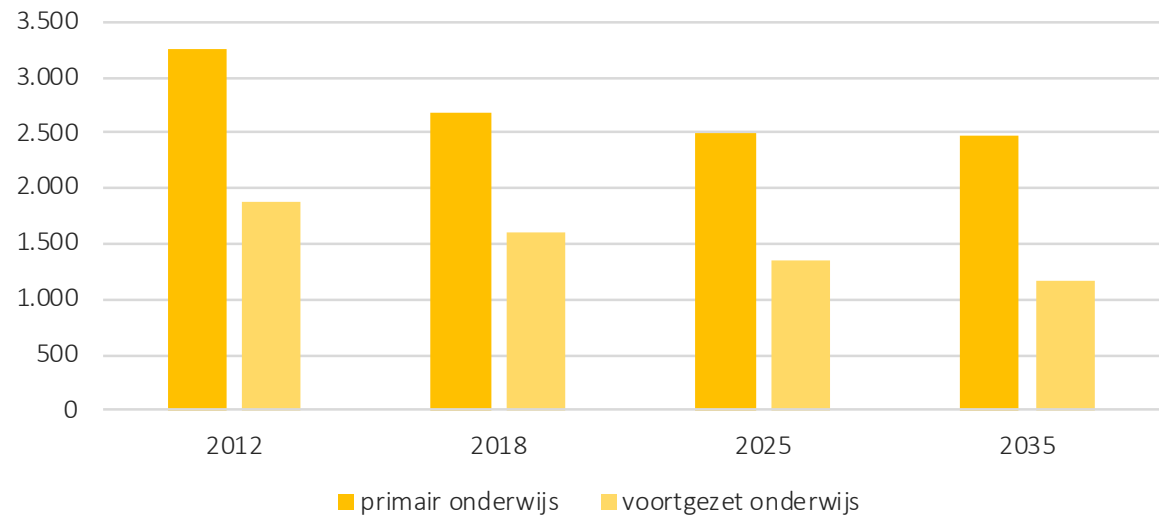
OBS Parkschool is momenteel de grootste school met 322 leerlingen, gevolgd door OBS Burgemeester Wessels Boer (296 leerlingen) en RKBS St. Willibrordus (285 leerlingen).

2.4 leerlingontwikkeling

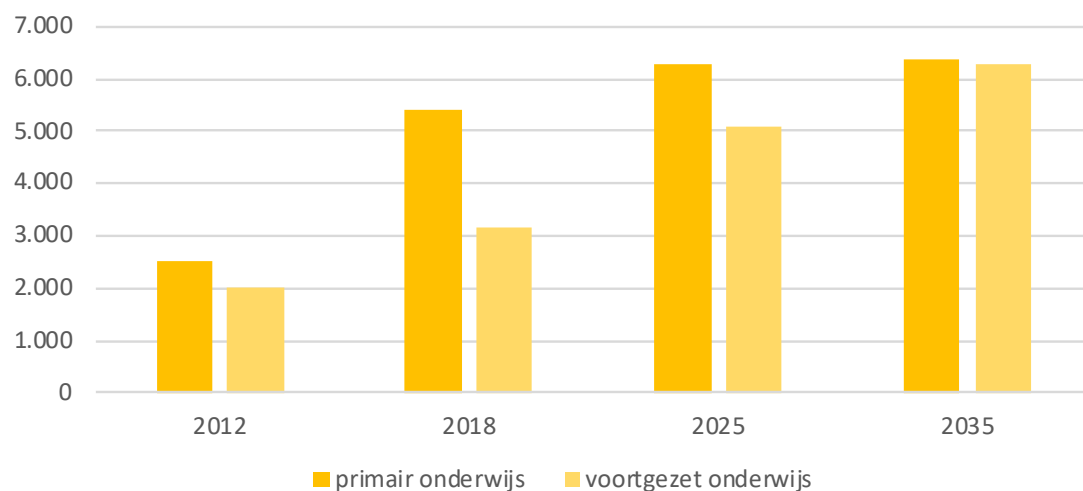
Het aantal leerlingen in de gemeente Coevorden is de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald. Volgens de huidige prognoses, die dateren uit december 2018 (primair onderwijs) en januari 2019 (voortgezet onderwijs), zet deze krimp zich de komende jaren nog verder door. Vergeleken met de afgelopen jaren zal dit wel een afgevlakte daling zijn.

Voor het **voortgezet onderwijs** zet de leerlingdaling zich volgens prognoses door tot 2035. Het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs neemt in de periode 2018-2035 in totaal af met ruim 420. Dat is een daling van 26%. Als dit vanaf de periode 2012 wordt bekeken, dan is het zelfs een daling van 37% (693 leerlingen).

Voor het **primair onderwijs** neemt het aantal leerlingen in de gemeente Coevorden in de periode 2018-2035 volgens de prognoses af met circa 175 leerlingen (-6,5%). Tussen 2025 en 2035 wordt een stabilisatie van het aantal basisschoolleerlingen verwacht. Deze stabilisatie zal op een later moment ook zichtbaar zijn binnen het voortgezet onderwijs.

2.5 normatieve overschotten

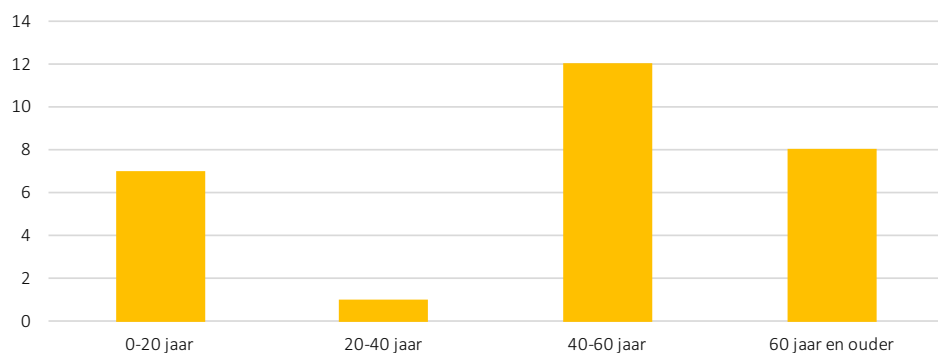
Op grond van het huidige leerlingenaantal en de beschikbare capaciteit binnen de scholen, is momenteel sprake van een **normatief ruimte-overschot** van ruim 8.500 m² BVO. Als er niets verandert aan de capaciteit van de scholen, loopt de normatieve leegstand op tot 12.690 m² BVO. Dit zijn meters waarvoor de schoolbesturen geen exploitatievergoeding van de Rijksoverheid ontvangen. Maar deze meters moeten wel onderhouden en geëxploiteerd worden. In de praktijk betekent dit dat middelen die voor onderwijs bedoeld zijn, aangewend worden om de kosten van het vastgoed te dekken. De oploop van de normatieve leegstand doet zich de komende jaren -als er niets gebeurt aan de huisvesting- met name voor bij het voortgezet onderwijs.

Een deel van de normatieve leegstand is in bepaalde gevallen noodzakelijk of gewenst, omdat scholen soms veel inefficiënte ruimte in het gebouw hebben die niet voor het onderwijs in te zetten is (bijvoorbeeld verkeersruimte) of doordat hiermee ruimte kan worden geboden aan bijvoorbeeld buitenschoolse opvang, peuter- en kinderopvang of bibliotheek. Hiermee wordt de volledige overcapaciteit echter niet opgelost.

In dit Integraal Huisvestingsplan worden voorstellen gedaan om de resterende overcapaciteit waar mogelijk te reduceren. Uitgangspunt is dat vierkante meters zo efficiënt mogelijk benut worden. Schoolbesturen zijn hier zelf ook al mee bezig, onder andere door het afstoten van tijdelijke capaciteit, medegebruik van ruimte en compacter roosteren.

2.6 leeftijd schoolgebouwen

De schoolgebouwen zijn op basis van het oorspronkelijke bouwjaar van het oudste bouwdeel ingeschaald in een leeftijdscategorie. Het gebouw kan daarna dus wel uitgebreid, aangepast of gerenoveerd zijn. Het onderwijscomplex van De Nieuwe Veste bestaat bijvoorbeeld uit diverse bouwdelen, waarvan het oudste deel uit 1967 dateert. Bijna de helft van totale capaciteit van de school is echter pas vanaf 1995 gerealiseerd. Renovatie heeft de afgelopen jaren plaatsgevonden bij de gebouwen van OBS De Smeltkroes in Aalden, OBS De Woert in Oosterhesselen en RKBS Sint Willibrordusschool in Coevorden.

De gemiddelde leeftijd van de schoolgebouwen in Coevorden is **46 jaar**. Van de 28 gebouwen zijn er 20 (=71%) ouder dan 40 jaar. De leeftijd van een gebouw zegt niet automatisch iets over de kwaliteit van het gebouw. Soms kunnen juist oudere gebouwen een beter binnenklimaat of prettiger uitstraling hebben dan jongere gebouwen.

De afgelopen jaren is in de gemeente Coevorden een aantal scholen vernieuwd. Van de zeven scholen die in een gebouw zijn gehuisvest dat jonger is dan 20 jaar, gaat het maar om vier verschillende gebouwen. Drie scholen zijn namelijk gehuisvest in het gebouw van brede school SOM in Coevorden. In Aalden zijn CBS De Schutse en OBS De Anvende gehuisvest op dezelfde locatie. Dit gebouw dateert uit 1999 en is op dit moment dus 19 jaar oud. De andere 'jonge' schoolgebouwen zijn OBS Parkschool in Coevorden en CBS Willem Alexanderschool in Dalerpeel.

2.7 aspecten die goed gaan

Onderwijskwaliteit

De afgelopen jaren hebben scholen ingezet op de kwaliteit van hun onderwijs om ook op kleinere scholen een goede kwaliteit te kunnen blijven aanbieden.

Redelijke technische staat gebouwen

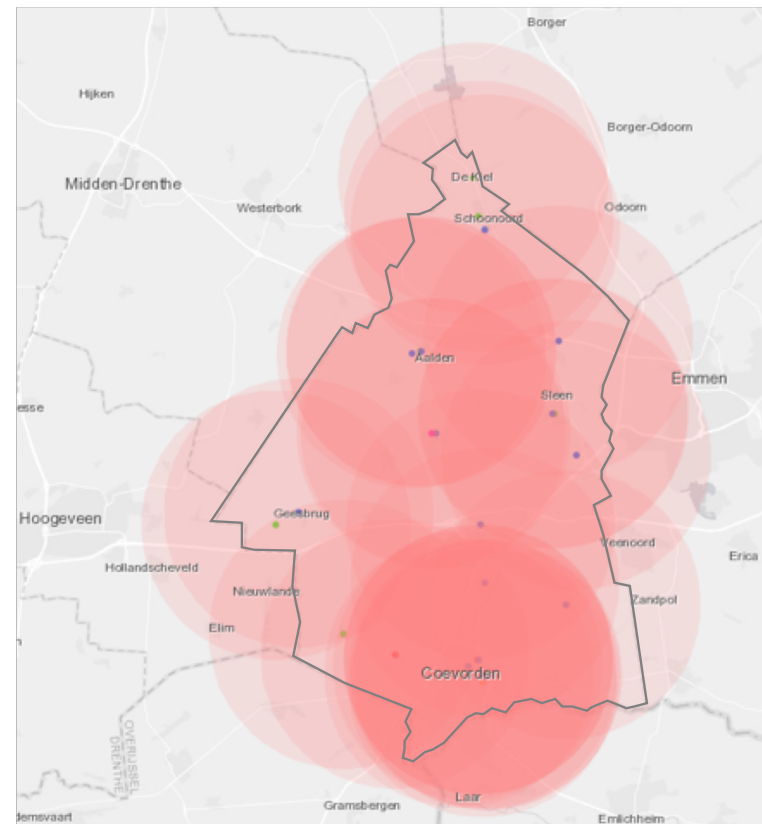
Een groot deel van de schoolgebouwen is op leeftijd, maar de gebouwen zijn door de gemeente en schoolbesturen wel goed onderhouden. Hierdoor verkeren de gebouwen in een redelijke tot goede technische staat. Technisch gezien kunnen schoolgebouwen nog wel een tijd mee, maar is kan wel sprake zijn van andere knelpunten, zoals functionaliteit, flexibiliteit, binnenklimaat en duurzaamheid.

Schoolgebouwen ten dele vernieuwd

De afgelopen jaren zijn op een aantal plekken schoolgebouwen vernieuwd of gerenoveerd of zijn door het schoolbestuur interne aanpassingen gedaan.

Spreiding van scholen

Ondanks het sluiten van een aantal scholen de afgelopen jaren, zijn de onderwijslocaties nog steeds goed verspreid over de gemeente. Binnen een straal van 6 kilometer is er voor iedere inwoner een basisschool binnen de gemeentegrenzen te vinden.

huidig onderwijsaanbod binnen een straal van 6 kilometer

Efficiënt gebruik van ruimte

De aanwezige capaciteit van schoolgebouwen wordt zo goed mogelijk benut. Als een school een deel van de capaciteit zelf niet nodig heeft, wordt ruimte waar mogelijk benut door anderen, zoals kinder- en peuteropvang. Het uitbreiden van schoolgebouwen bij een (tijdelijke) groei van leerlingen wordt zoveel mogelijk beperkt doordat scholen beschikbare ruimte elders gebruiken. Dit kan bij een andere school zijn, maar voormalige schoolgebouwen of kerkgebouwen worden hiervoor ingezet.

Samenwerking onderwijs-kinderopvang

Er zijn binnen de gemeente Coevorden diverse aanbieders van kinder- en peuteropvang. De samenwerking tussen basisscholen en kinderopvang is de afgelopen jaren verbeterd. Pedagogische programma's worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd en de doorgaande lijn van opvang naar school is versterkt.

Samenwerking tussen scholen van hetzelfde bestuur

Scholen die onder hetzelfde schoolbestuur vallen, werken in toenemende mate samen. De drie scholen van Catent worden bijvoorbeeld aangestuurd door dezelfde directeur. Bij Arcade is ook sprake van één directeur voor meerdere scholen die in door het schoolbestuur geformuleerde 'scholengroepen' vallen.

2.8 aandachtspunten en risico's

(Functionele) veroudering gebouwen

Technisch gezien staan de schoolgebouwen er goed bij, maar de veroudering leidt wel tot bijvoorbeeld functionele knelpunten, beperkte mogelijkheden om het gebouw aan te passen, een gedateerde uitstraling, problemen met binnenklimaat of een hoog energieverbruik.

Toenemende leegstand

De demografische krimp waarmee Coevorden te maken heeft gehad en die zich de komende jaren nog verder doorzet, leidt tot een toename van de normatieve leegstand van schoolgebouwen. De normatieve leegstand wordt gebaseerd op de normatieve ruimtebehoefte (de vierkante meters waarop een school wettelijke gezien recht heeft op basis van het aantal leerlingen) en de aanwezige capaciteit. Een schoolbestuur ontvangt van het Rijk geen middelen om deze 'extra' vierkante meters te onderhouden en exploiteren. En ook de vergoeding die de gemeente in het gemeentefonds krijgt om onder meer de kapitaallasten van schoolgebouwen te dekken wordt lager bij een daling van het aantal leerlingen.

Een deel van de normatieve overcapaciteit wordt in de praktijk wel gebruikt door de school zelf. Zeker in oudere gebouwen die soms minder efficiënt zijn ontwerpen of waar nevenruimten ontbreken komen deze 'extra' vierkante meters goed van pas.

Overcapaciteit wordt ook ingezet voor kinderopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang of passend onderwijs.

Reguliere scholen moeten met de invoering van het passend onderwijs leerlingen met een extra zorgvraag onderwijs aanbieden. Bij de invoering van het passend onderwijs zijn de normen voor huisvesting van het regulier onderwijs echter niet aangepast. Dit betekent dat voor kinderen met een extra zorgvraag normatief geen extra m²'s beschikbaar zijn, terwijl dit bij het speciaal onderwijs wel het geval is.

Exploitatieproblemen

De demografische krimp en leegstand kunnen leiden tot financiële problemen bij schoolbesturen, die verantwoordelijk zijn om de scholen in stand te houden. Op dit moment geven de schoolbesturen voor het primair onderwijs aan dat dit voor hun organisaties niet aan de orde is. Estdal College voorziet dat met de inhuizing van de bibliotheek in de school het exploitatieprobleem voor deze locatie ook grotendeels wordt verholpen. Bij De Nieuwe Veste ontstaan wel grote exploitatieproblemen als niet op diverse onderdelen wordt ingegrepen. Huisvesting maakt daar een belangrijk onderdeel vanuit.

Mogelijke sluiting van scholen

De scholen in de gemeente Coevorden zijn al relatief klein. Op basis van de verwachte verdere leerlingdaling de komende jaren, bestaat het risico dat schoolbesturen genoodzaakt zijn of besluiten om scholen te sluiten.

Samenwerking nog niet altijd optimaal

Daar waar scholen die onder hetzelfde bestuur vallen elkaar wel weten te vinden, kan de samenwerking tussen scholen van verschillende besturen nog geoptimaliseerd worden. Hier is meer uit te halen, ook in bestaande gebouwen waar meerdere scholen onder één dak zitten. Een effect van de aanwezigheid van scholen van verschillende besturen kan zijn dat scholen elkaar juist sterker maken, meer kwaliteit en keuzemogelijkheden bieden doordat ze 'concurrenten' zijn van elkaar en elkaar aanvullen qua aanbod. Dit ondernemerschap bij scholen kan positief zijn op het moment dat het gezamenlijke belang niet uit het oog verloren wordt.

Versplintering kinderopvang

Op veel basisschoollocaties wordt kinderopvang aangeboden. Aan de ene kant is dit positief, aangezien hiermee kindvoorzieningen onder één een dak zitten, doorlopende leerlijnen eenvoudiger te realiseren zijn en leegstand wordt benut. Anderzijds betekent dit dat de groepsomvang vaak maar beperkt is. Als het voor kinderopvangorganisaties niet (meer) rendabel is om op een bepaalde locaties opvang aan te bieden, zien schoolbesturen zich genoodzaakt dit zelf te organiseren. Anders verzwakt hun concurrentiepositie ten opzichte van andere scholen. Hierdoor hebben we naast kleine scholen ook te maken met kleine kinderopvang. Mede door de verwachte verdere daling van het aantal kinderen vormt dit een risico.

Beperkte beschikbare middelen

Met de middelen die de gemeente en schoolbesturen krijgen van het Rijk is het erg lastig, dan wel onmogelijk, om de taken die zij hebben goed uit te kunnen voeren. De vergoedingen houden onvoldoende rekening met zaken als marktwerking en wijzigingen in het Bouwbesluit. De gemeente Coevorden heeft geen vernieuwingsreserves. Voor eventuele investeringen in onderwijshuisvesting moet 'nieuw geld' beschikbaar komen binnen de gemeentebegroting. De schoolbesturen hebben slechts hun beperkte onderhoudsreserves.

Keuze van ouders

De schoolkeuze van ouders is minder eenvoudig te voorspellen dan een tiental jaar geleden. Denominatie / signatuur speelt nog wel een rol, maar de mate waarin verschilt per dorp. Ouders kiezen steeds vaker op basis van aspecten als kwaliteit, profiel onderwijsconcept, lesrooster, naam, team, aanwezigheid van aanvullende voorzieningen. Fysieke clustering van scholen kan een probleem met fluctuaties van leerlingenaantal voorkomen, doordat groei en krimp in hetzelfde gebouw opgevangen kunnen worden.

Wisselingen van visie en bestuur

Dit IHP kijkt 16 jaar vooruit. Dit is een lange periode, zeker binnen het onderwijs waar veranderingen zeer snel gaan. Het plan baseert zich op de kennis die we nu hebben en op de visie van de mensen die op dit moment betrokken zijn en beslissingen nemen. Een wisseling van bestuursleden kan zowel bij de gemeente als bij de schoolbesturen tot andere inzichten leiden.

3

wettelijk kader

onderdelen wettelijk kader

3.1	Verdeling verantwoordelijkheden	22
3.2	Rijksvergoedingen	23
3.3	Landelijke voorstellen	24

3.1 verdeling verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheid gemeente

Gemeenten hebben sinds 1997 een wettelijke zorgplicht op het gebied van onderwijshuisvesting voor het primair, speciaal en voortzet onderwijs. De wettelijke taak van de gemeente staat omschreven in landelijke wetgeving (WPO en WVO) en de gemeentelijke onderwijshuisvestingsverordening. Op grond van deze wetgeving moet de gemeente Coevorden zorgen voor voldoende adequate huisvesting voor de basisscholen en het voortgezet onderwijs die binnen de gemeentegrenzen zijn gesitueerd. Hieronder valt ook huisvesting voor het bewegingsonderwijs. Taken die voortvloeien uit de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting zijn:

- Uitbreiding (op het moment dat medegebruik niet mogelijk is)
- Vervangende nieuwbouw (bij technische noodzaak)
- Herstel constructiefouten
- Aanleg terrein rondom een school
- Tijdelijke huisvesting

Voorheen was de gemeente ook verantwoordelijk voor het groot onderhoud en aanpassing van de schoolgebouwen. Voor het voortgezet onderwijs ligt deze taak sinds 2005 wettelijk volledig bij de schoolbesturen. In 2015 is de overheveling van deze wettelijke verantwoordelijkheid ook doorgevoerd voor het primair onderwijs. In Coevorden is het onderhoud 'koud' overgedragen, dat wil zeggen dat de gemeente geen onderhoudsreserves heeft meegegeven aan de schoolbesturen. Bij de overheveling heeft de gemeente geen technische nulmeting van de gebouwen laten uitvoeren.

Verantwoordelijkheid schoolbestuur

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en inhoud van het onderwijs en voor de instandhouding van het gebouw. Daaronder vallen het groot en klein onderhoud, aanpassingen en de exploitatie en het beheer van het gebouw.

Renovatie ontbreekt in de wet

Renovatie betreft het vernieuwen van een bestaand gebouw, waardoor deze weer bruikbaar wordt naar de huidige maatstaven en wensen. Met renovatie wordt de levensduur van een gebouw verlengd en wordt het moment van vervangende nieuwbouw uitgesteld. De term 'renovatie' van schoolgebouwen is vooralsnog niet beschreven in de huisvestingsverordening. Hiermee is het ook niet duidelijk wie hiervoor verantwoordelijk is: gemeente, schoolbesturen of is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid?

Verantwoordelijkheid gemeente	Verantwoordelijkheid schoolbestuur
nieuwbouw	groot en klein onderhoud
uitbreiding	aanpassingen
constructiefouten	exploitatie
aanleg terrein om school	kwaliteit
tijdelijke huisvesting	onderwijsconcept
	instandhouding

renovatie?

3.2 rijksvergoedingen

Gemeente en schoolbesturen ontvangen middelen vanuit het Rijk om de wettelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting uit te voeren.

De **gemeente** ontvangt jaarlijks middelen voor onderwijs van het Rijk via het gemeentefonds. Voor het bepalen van de hoogte van deze middelen wordt naar diverse aspecten gekeken, waaronder het aantal leerlingen dat is ingeschreven op de scholen in de gemeente. De middelen uit het gemeentefonds zijn niet gelabeld. De gemeente Coevorden betaalt hiervan onder andere de kapitaallasten die voortvloeien uit investeringen die zijn gedaan (rente en aflossing), OZB en verzekeringspremie voor schoolgebouwen, vergoeding voor het gebruik van niet-gemeentelijke sportaccommodaties en leerlingenvervoer.

Schoolbesturen ontvangen voor huisvesting middelen van het Rijk voor groot en klein onderhoud, interne aanpassingen en exploitatie van de schoolgebouwen. De hoogte van deze zogeheten lumpsum-vergoeding voor materiële instandhouding is gebaseerd op het aantal leerlingen dat is ingeschreven op de school. De jaarlijkse Rijksvergoeding voor groot onderhoud is circa 15 euro per genormeerde m² BVO.

Scholen met minder dan 145 leerlingen ontvangen daarnaast jaarlijks een 'kleine scholen toeslag'. Deze toeslag zorgt ervoor dat zij ondanks het relatief lage aantal leerlingen genoeg personeel in dienst kunnen nemen. Door de kleinere scholen tegemoet te komen in de kosten, kunnen zij makkelijker blijven bestaan en blijft de diversiteit in het primair onderwijs behouden. In Coevorden gaat dit momenteel om 20 van de 26 basisscholen. Op landelijk niveau staat deze kleine scholentoeslag echter al jaren onder druk.

3.3 landelijke voorstellen

Voorstel 1: renovatie

PO-raad, VO-raad en VNG hebben na jarenlang overleg inmiddels een voorstel opgesteld en ingediend bij de rijksoverheid. Hierin pleiten zij ervoor om renovatie als begrip toe te voegen aan de onderwijshuisvestingsverordening. In de kern komt deze regeling erop neer dat als sprake is van noodzaak tot vervangende nieuwbouw *als gevolg van technische veroudering, renovatie als alternatief kan worden overwogen*. De toetsing van renovatie is in dit voorstel dus hetzelfde als bij vervangende nieuwbouw. Voor renovatie komen naar verwachting geen extra middelen beschikbaar richting schoolbesturen of gemeente. Vervangende nieuwbouw of renovatie van een schoolgebouw zijn alleen aan de orde als sprake is van een zodanige technische veroudering, dat het gebouw niet meer redelijkerwijs geschikt is voor het geven van onderwijs.

Voor renovatie kan bijvoorbeeld worden gekozen als:

- Dit qua kwaliteit en prijs een beter alternatief is dan nieuwbouw.
- Sprake is van waardevol cultureel erfgoed.
- De scope van renovatie (25 jaar) realistischer wordt geacht / wenselijker is dan de langere afschrijvingstermijn die gehanteerd wordt bij nieuwbouw (40 jaar).
- De aanwezige normatieve overcapaciteit van een school gewenst is voor het huisvesten van bijvoorbeeld voorzieningen op het gebied van kinderopvang.

In de regel wordt renovatie financieel afgeschreven in 25 jaar en vervangende nieuwbouw in 40 jaar. Dit wil echter niet zeggen dat de gebouwen na deze periode ook daadwerkelijk 'op' zijn. Aandachtspunt bij renovatie betreft de eventuele tijdelijke huisvesting die noodzakelijk kan zijn gedurende de renovatiewerkzaamheden.

Voorstel 2: beperking investeringsverbod schoolbesturen

Bij de voorgenomen wetswijziging ten aanzien van onderwijshuisvesting speelt ook het investeringsverbod dat schoolbesturen hebben. Er gelden beperkingen ten aanzien van de inzet van de middelen die schoolbesturen ontvangen van het rijk. Dit om te voorkomen dat er teveel geld gaat naar stenen in plaats van naar de inhoud en kwaliteit van het onderwijs. Schoolbesturen mogen met deze middelen wel investeren in onderhoud, functionele aanpassingen en verduurzaming waarbij rekening gehouden wordt met het terugverdienen van een investering. Mogelijk krijgen schoolbesturen meer mogelijkheden om te investeren in huisvesting.

Uitzondering op het investeringsverbod zijn de private middelen die schoolbesturen eventueel hebben. Dit komt in de praktijk voor bij schoolbesturen voor het bijzonder onderwijs en niet bij het openbaar onderwijs.

Voorstel 3: wettelijk verplicht IHP

Het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijsgebouwen wordt waarschijnlijk een wettelijke verplichting. Een IHP moet een doorkijk van minimaal 16 jaar krijgen, waarbij de voorgestelde maatregelen voor de eerste vier jaren zeer concreet zijn. Dit voorstel sluis aan bij huidige werkwijze in de gemeente Coevorden. Er wordt door gemeente en schoolbesturen al jaren gewerkt met een IHP. Het huidige IHP loopt tot en met 2019.

Lokaal beleid mogelijk

Vooruitlopend op de eventuele wetwijzigingen staat het de gemeente Coevorden vrij om via dit IHP lokaal beleid te ontwikkelen ten aanzien van renovatie of een kwaliteitsverbetering van gebouwen. Hiermee wordt voorkomen dat urgente zaken moeten wachten op nieuwe wetgeving.

4

ambitie

onderdelen ambitie

4.1 Inhoudelijke ambitie	28
4.2 Huisvestingsambitie	31

4.1 inhoudelijke ambitie

Kwalitatief goed, passend en thuisnabij onderwijs

De gemeente Coevorden en de schoolbesturen willen voor zoveel mogelijk kinderen kwalitatief goed, passend en thuisnabij onderwijs aanbieden. We willen alle kinderen toegankelijk en bereikbaar onderwijs aanbieden door het in stand houden van kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen in de gemeente Coevorden, dan wel in samenwerking met andere gemeenten. Binnen redelijke afstand (6 kilometer voor primair onderwijs) kunnen alle leerlingen uit de gemeente naar school. Het behoud van onderwijsvoorzieningen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle partijen.

Passend onderwijs

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Deze wet geeft scholen de verantwoordelijkheid om te zorgen dat alle kinderen, ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, goed onderwijs kunnen volgen. In de gemeente Coevorden zorgen we er samen voor dat zoveel mogelijk kinderen naar het reguliere onderwijs kunnen. Hierdoor blijft het 'verwijzingspercentage' naar het speciaal basisonderwijs (SBO), het speciaal onderwijs (SO) en het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) relatief laag in de gemeente Coevorden.

Levensvatbare en aantrekkelijke leeromgeving

We willen kinderen onderwijs bieden in een levensvatbare en aantrekkelijke omgeving. Kinderen moeten zich veilig en geborgen voelen op school en onderwijskundig uitgedaagd worden.

Diversiteit waar mogelijk

Waar mogelijk is het onderwijsaanbod ook zo divers mogelijk, zodat ouders en kinderen iets te kiezen hebben als het bijvoorbeeld gaat om onderwijsconcepten, profielen en denominaties. Het behoud en de kwaliteit van een onderwijsvoorziening in een kern (of binnen de straal van 6 kilometer voor het primair onderwijs) gaan echter voor pluriformiteit. Gezamenlijk zijn we verantwoordelijk om per situatie te bepalen welk aanbod het beste aansluit op de behoefte.

(Door)ontwikkeling samenwerking in kindcentra

Doorgaande leerlijnen zijn van groot belang voor een goede ontwikkeling van kinderen en voor de aansluiting op het voorschoolse programma en het vervolgonderwijs.

We zien een toegevoegde waarde van het realiseren of verder uitbouwen van kindcentra (of brede scholen) vanuit het perspectief van het jeugdbeleid en vroegsignalering. Dit is primair een inhoudelijke samenwerking tussen één of meerdere scholen voor primair onderwijs, peuteropvang en kinderopvang voor 0 tot 13-jarigen.

De samenwerkende partijen in een kindcentrum bieden gezamenlijk een totaalpakket van activiteiten aan met in ieder geval onderwijs, opvang en vrije tijd. Dit is maatwerk per kern. Het initiatief voor inhoudelijke samenwerking komt vanuit de samenwerkingspartners zelf. Op dit moment wordt samenwerking met aanvullende kindvoorzieningen nog veelal vanuit één school opgezet, zoals in Sleen (CBS De Fontein en OBS De Akker) en Schoonoord (CBS De Slagkroon en OBS Burg. van Rooyenschool).

Op een aantal plekken wordt, hetzij nog beperkt, door meerdere scholen en kinderopvang samengewerkt:

- CBS Mijndert van der Thijnen, OBS Wilhelminaschool en RKBS Panta Rhei in brede school SOM in Coevorden
- CBS De Anvende en OBS De Anvende in Aalden
- CBS Dr. Picardt en OBS Buitenvree in Coevorden

We zien mogelijkheden om deze samenwerkingen de komende jaren te versterken en op andere plekken ook samenwerking tussen verschillende scholen te realiseren.

Verbreding onderwijs

De verbreding van het onderwijs hoeft zich niet te beperken tot voorzieningen voor kinderopvang. Partners in de (jeugd)zorg kunnen ook partners in een kindcentrum zijn. Ook een koppeling met initiatieven op het gebied van welzijn, sport, cultuur en bedrijfsleven is mogelijk. Kennismaking met het bedrijfsleven vindt momenteel onder meer plaats tijdens de Roefeldagen.

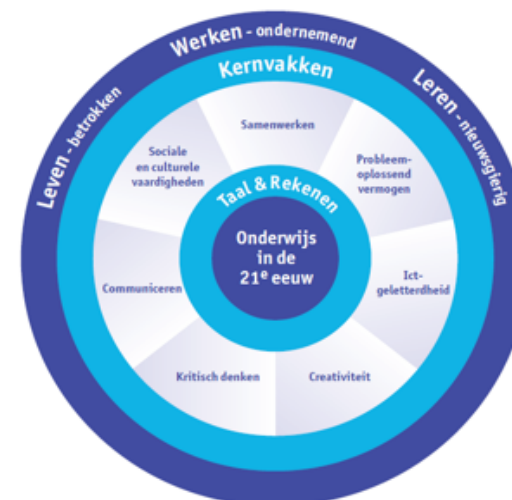
Samenwerking primair en voortgezet onderwijs

De doorlopende leerlijn van primair naar voortgezet onderwijs kan nog worden verbeterd. De wijze waarop dit gebeurt moet de komende jaren vorm krijgen. Sommige kinderen zijn gebaat bij een meer geleidelijke overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs, want de overgang naar 'de grote school' is best een grote stap. Zeker voor leerlingen die een kleine dorpsschool gewend zijn. Een goede samenwerking

en afstemming kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd in een tienercollege of via 10-14 onderwijs, waarbij leerlingen uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs samen met leerlingen van klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs les krijgen.

Inspelen op ontwikkelingen

Het onderwijs heeft te maken met allerlei soorten ontwikkelingen en ideeën, zoals vernieuwende onderwijsconcepten, digitaal lesmateriaal, passend onderwijs, continuoosters, dagarrangementen, '21st century skills', technasia, meer bewegingsonderwijs en veranderende behoeften vanuit het bedrijfsleven.

Deze veranderingen gaan tegenwoordig sneller dan vijftig jaar geleden. Het onderwijs moet mee met deze ontwikkelingen om voldoende kwaliteit en diversiteit te kunnen

blijven bieden. Scholen spelen hier zo goed mogelijk op via hun onderwijsprogramma en onderwijsconcept. Het stichten van nieuwe scholen is niet aan de orde in de gemeente Coevorden, onder meer omdat hiervoor wettelijk gezien momenteel geen of beperkte mogelijkheden zijn.

Betaalbaar onderwijs

Het onderwijs moet ook betaalbaar blijven en het geld moet naar de juiste dingen gaan. Zeker met relatief kleine scholen, een afnemend aantal leerlingen en beperkte inkomsten staat dit onder druk. Samenwerking, passende en duurzame huisvesting en een efficiënte inzet van mensen, ruimte en middelen kunnen hierbij een oplossing bieden.

4.2 huisvestingsambitie

Onderwijshuisvesting is een belangrijk instrument dat bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs. Gemeente en schoolbesturen spannen zich gezamenlijk in om huisvesting te bieden die past bij de inhoudelijke ambitie. We zetten ons maximaal in om onze ambitie te realiseren en om de middelen die we hiervoor hebben zo goed mogelijk in te zetten.

Streven naar krachtpenden

Voor onderwijshuisvesting streven we naar gebouwen die zoveel mogelijk voldoen aan de negen aspecten die hiernaast zijn weergegeven. In dat geval spreken we van 'krachtpenden'. Deze verschillende onderdelen zijn belangrijk voor de huisvesting van scholen en voor de toekomstbestendigheid van een schoolgebouw. Gebouwen die voldoen aan deze criteria dragen bij aan een aantrekkelijke en betaalbare leeromgeving.

Per gebouw wordt gekeken of en zo ja op welke wijze en op welk moment voldaan kan worden aan zoveel mogelijk aspecten van het streefbeeld.

Huisvesting moet het onderwijs zo goed mogelijk faciliteren

De ontwikkelingen waarmee het onderwijs te maken heeft zijn lastig als je het over huisvesting hebt. Bij gebouwen gaat het namelijk vaak over investeringen die je over langere termijn afschrijft. En we weten niet precies wat het onderwijs in de gemeente Coevorden over 20 of 30 jaar nodig heeft. Huisvesting moet het onderwijs nu en ook in de toekomst zo goed mogelijk faciliteren. Daarom zetten we zoveel mogelijk in op flexibiliteit en multifunctioneel ruimtegebruik.

Passende huisvesting

Doordat de reguliere scholen in Coevorden relatief veel kinderen met een extra zorgvraag onderwijs bieden, kunnen zoveel mogelijk kinderen hier thuis nabij onderwijs volgen. Dit vraagt soms wel om ander gebruik van een gebouw of het leidt tot een extra ruimtebehoefte. Normatief wordt hier echter geen rekening mee gehouden in de bekostiging. Dit vraagt daarom om zoveel mogelijk flexibel, efficiënt en multifunctioneel gebruik van ruimten.

Clustering onderwijslocaties

Waar zich mogelijkheden voordoen, worden scholen op één locatie gesitueerd. Het huisvesten van meerdere scholen onder één dak heeft diverse voordelen:

- onderlinge groei en krimp kan binnen het gebouw opgevangen worden
- ruimten kunnen gedeeld worden met elkaar, zoals speellokaal en nevenruimten
- samenwerking en de vorming van kindcentra worden gestimuleerd
- meer massa aanwezig voor het aanbieden van aanvullende kindvoorzieningen
- kennis en expertise kunnen eenvoudiger worden uitgewisseld
- een eventuele toekomstige fusie van scholen is qua huisvesting mogelijk
- scholen hebben vanuit de huisvesting gelijke onderwijskansen

De keuze voor gezamenlijke huisvesting vindt altijd plaats met respect voor de pluriformiteit van onderwijs. Scholen kunnen bijvoorbeeld wel herkenbaar blijven als school en hun eigen identiteit behouden als ze samen met een andere school in één gebouw zitten.

Fysieke kindcentra

Kindcentrum-functies hoeven niet per se allemaal onder één dak gerealiseerd te worden, maar dit heeft wel de voorkeur. Er kunnen echter in de nabijheid van een school ook goede huisvestingsalternatieven aanwezig zijn.

Efficiënte oplossingen

We gaan slim om met onze gebouwen. We zoeken naar efficiënte huisvestingsoplossingen. Daarbij kunnen we ook gebouwen van anderen betrekken of kunnen verschillende functies worden gecombineerd met elkaar, zoals onderwijs, sport en ontmoeting. Uitgangspunt is dat we bestaande capaciteit zo goed mogelijk benutten en waar nodig kwaliteit toevoegen aan bestaande gebouwen. Bij alle beslissingen rondom investeringen in schoolgebouwen wordt een strategische lange-termijn afweging gemaakt. Dit betekent onder andere dat we het onderhoud afstemmen op het toekomstperspectief van de school en het gebouw.

Werkzaamheden aan een gebouw voeren we zoveel mogelijk gelijktijdig uit, bijvoorbeeld door regulier onderhoud te koppelen aan het moment waarop grotere ingrepen aan het gebouw plaatsvinden of door de uitvoering van onderhoud te combineren met het doorvoeren van duurzaamheidsmaatregelen.

5

beleidskader onderwijshuisvesting

onderdelen beleidskader onderwijshuisvesting

5.1	Onderwijs in krachtpanden	35
5.2	Krachtpanden in deelgebieden	35
5.3	Tussentijds opwaarderen	36
5.4	Levenscyclus gebouwen	38
5.5	Verduurzaming	39
5.6	Medegebruik	40
5.7	Uitbreiding	40
5.8	Onderlinge samenwerking	41
5.9	Kindcentra	42
5.10	Afwegingskader maatregelen	43
5.11	Fasering van maatregelen	44
5.12	Uitgangspunten nieuwbouw en uitbreiding	45
5.13	Uitgangspunten tussentijds opwaarderen	48

5.1 onderwijs in krachtpanden

Gemeente en schoolbesturen streven ernaar om talenten van leerlingen zo goed en betaalbaar mogelijk te faciliteren via passende huisvesting. Er wordt -mits verantwoord, haalbaar en betaalbaar- aan zoveel mogelijk van de negen criteria van krachtpanden voldaan.

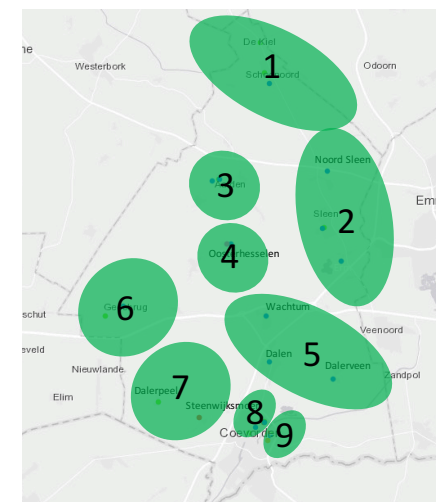
1. Technisch op orde
2. Onderwijskundig functioneel
3. Breed aanbod kindvoorzieningen
4. Passende capaciteit
5. Prettige uitstraling
6. Goed gesitueerd
7. Goed binnenklimaat
8. Duurzaam in gebruik
9. Gezond in exploitatie

Het creëren van krachtpanden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen. De kwaliteit van bestaande gebouwen wordt zoveel mogelijk benut. Waar geen noodzaak is, wordt niet geïnvesteerd. Dit geldt ook voor het gebruik van leegstaande ruimten door scholen onderling.

5.2 krachtpanden in deelgebieden

Het streven is erop gericht om in ieder geval binnen de looptijd van het IHP (2019-2034) één krachtpand per deelgebied te realiseren / behouden. Daarvoor zijn negen deelgebieden geformuleerd.

1. Schoonoord - De Kiel
2. Sleen - Noord Sleen - Erm
3. Aalden
4. Oosterhesselen
5. Dalen - Wachtum - Dalerveen
6. Geesbrug
7. Dalerpeel - Steenwijksmoer
8. Coevorden Noord
9. Coevorden Zuid

5.3 tussentijds opwaarderen

Waarom de term tussentijds opwaarderen?

Krachtpanden kunnen op verschillende manieren gerealiseerd worden, bijvoorbeeld door nieuwbouw of renovatie. Zoals in hoofdstuk 3 omschreven, zijn vervangende nieuwbouw of renovatie van een schoolgebouw alleen aan de orde als sprake is van een zodanige technische veroudering, dat het gebouw niet meer redelijkerwijs geschikt is voor het geven van onderwijs. Wettelijk gezien is dit moment erg lang uit te stellen. Hierdoor kan het erg lang duren voordat schoolbesturen formeel aanspraak kunnen maken op vervangende nieuwbouw of renovatie, terwijl scholen wel tegen diverse knelpunten aanlopen. Om niet formeel te hoeven wachten met het verbeteren van een gebouw tot het moment dat een gebouw technisch gezien volledig is afgeschreven, hanteert de gemeente Coevorden in haar huisvestingsbeleid voor het onderwijs 'tussentijds opwaarderen'.

Wat is tussentijds opwaarderen?

We zien tussentijds opwaarderen als een levensduurverlenging van een gebouw. De levensduur van een gebouw (de periode tussen ingebruikname van een gebouw en het moment van volledige afschrijving) kan per school verschillen. Deze levensduur is mede afhankelijk van de bouwwijze, gebruikte materialen en wijze waarop het onderhoud is uitgevoerd. Gedurende de levensduur van een pand verouderd het gebouw langzamerhand. Niet alleen door technische veroudering, maar ook door bijvoorbeeld veranderde functionaliteitswensen bij de gebruiker (bijvoorbeeld het werken met kleine groepen) en veranderde inzichten over duurzaamheid en binnenklimaat.

Per school kan het verschillen welke maatregelen uitgevoerd worden bij een tussentijdse opwaardering, waarbij ook wordt gekeken op welke wijze het gebouw aan zoveel mogelijk onderdelen van het streefbeeld van krachtpanden kan voldoen. In ieder geval worden de volgende maatregelen meegenomen:

- technische maatregelen (installaties, constructie, bouwkundig, capaciteit)
- functionele maatregelen (flexibiliteit, multifunctionaliteit, indeling, aanbod)
- Duurzaamheidsmaatregelen (zie hiervoor ook 5.4)
- binnenklimaatmaatregelen

Voor elke school geldt het uitgangspunt dat de levensduur van een gebouw bij tussentijds opwaarderen verlengd wordt met 25 jaar

Wederzijds belang

Schoolbesturen en de gemeente Coevorden hebben gezamenlijk een ambitie op het gebied van onderwijshuisvesting. Tussentijdse opwaardering kan een belangrijk instrument zijn om van schoolgebouwen krachtpanden te maken. Uitgangspunt in dit plan is daarom ook om de investeringskosten van tussentijdse opwaardering van onderwijshuisvesting als gemeente en schoolbesturen samen op te pakken. Mede om te voorkomen dat er anders de komende jaren helemaal niets gebeurd aan de kwaliteitsverbetering van schoolgebouwen

Argumenten voor gemeentelijke bijdrage

Ondanks dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor het tussentijds opwaarderen, heeft de gemeente Coevorden verschillende redenen om hieraan toch bij te dragen:

- De gemeente draagt onderwijs een warm hart toe. Schoolgebouwen leveren een bijdrage aan de optimale ontwikkeling en ontplooiing van kinderen en dragen bij aan de leefbaarheid en sociale samenhang in de kernen.
- De vergoeding die schoolbesturen van de Rijksoverheid ontvangen voor groot onderhoud en aanpassing, staat niet in verhouding met de kosten die gepaard gaan met een opwaardering van het gebouw.
- Schoolbesturen voor het primair onderwijs hebben nog niet of nauwelijks kunnen reserveren voor groot onderhoud, omdat deze verantwoordelijkheid in 2015 koud is overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen.
- Door de tussentijdse opwaardering schuift het moment van vervangende nieuwbouw of renovatie (waarvoor de gemeente Coevorden wel verantwoordelijk is) naar achteren in de tijd.

Argumenten voor schoolbestuurlijke bijdrage

Schoolbesturen zijn formeel verantwoordelijk voor onderhoud en aanpassing van gebouwen. Tussentijdse opwaarderen als meer dan alleen groot onderhoud en aanpassing, maar om de volgende redenen is een bijdrage van de schoolbesturen te verantwoorden:

- Een deel van tussentijdse opwaardering bestaat uit werkzaamheden die onder groot onderhoud en aanpassing vallen, waarvoor de schoolbesturen verantwoordelijk zijn. Uitgangspunt is dat bij een tussentijdse opwaardering onderhoudsinvesteringen voor een periode van circa tien jaren worden uitgevoerd.
- Scholen beschikken weer over een up-to-date gebouw.
- Het gebouw is na de tussentijdse opwaardering voordeliger in de exploitatie.

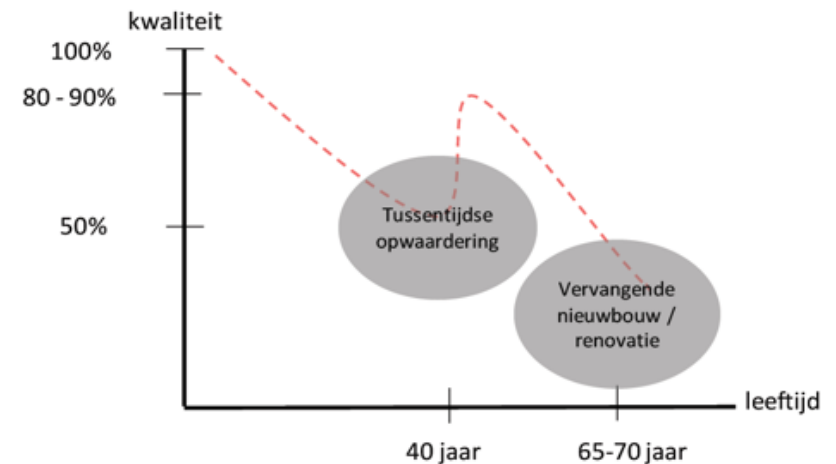
Financiering van de zijde van de schoolbesturen vindt altijd plaats binnen de wettelijke mogelijkheden die aanwezig zijn om te investeren in stenen. Daarnaast zal het mede afhangen van het gehanteerde ambitieniveau aangaande duurzaamheid.

5.4 levenscyclus gebouwen

Met de invoering van het tussentijds opwaarderen geldt voor het vernieuwen van onderwijshuisvesting in de gemeente Coevorden het volgende theoretische afschrijvingsmodel:

- Bij ingebruikname voldoet een gebouw 100% aan de eisen en wensen die op dat moment worden gesteld aan onderhoud, functionaliteit, binnenklimaat en duurzaamheid.
- In de loop der tijd verouderen gebouwen technisch en functioneel. Na veertig jaar is sprake van veroudering op het gebied van bijvoorbeeld binnenklimaat, verduurzaming, technische staat en flexibiliteit, zonder dat het hele gebouw is afgeschreven. Het gebouw voldoet nog aan circa 50% van de eisen en wensen die op dat moment aan een schoolgebouw worden gesteld. Om dit proces te doorbreken, worden gebouwen in principe na 40 jaar tussentijds opgewaardeerd. Door deze 'upgrade' kan het gebouw weer minimaal 25 jaar vooruit.
- Na 65-70 jaar is de vraag of een uitgebreide renovatie of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is.

In alle gevallen moet worden bekeken of het onderwijs voor de betreffende investeringsperiode levensvatbaar is (leerlingenprognoses), of het nog past in het strategisch perspectief van het schoolbestuur en of combinaties mogelijk zijn met andere onderwijsvoorzieningen en kindcentra.

5.5 verduurzaming

Voorbeeldfunctie scholen

Scholen spelen een belangrijke rol bij de bewustwording van kinderen hoe om te gaan met het milieu. Een duurzaam schoolgebouw geeft een goed voorbeeld.

Wettelijke verplichtingen als uitgangspunt

Wettelijke verplichtingen en eventueel extra middelen die de Rijksoverheid hiervoor ter beschikking stelt, zijn het uitgangspunt voor de gemeente Coevorden bij de verduurzaming van schoolgebouwen. Vanaf 1 januari 2020 moeten alle vergunningaanvragen voor nieuwe gebouwen in Nederland voldoen aan de eisen voor 'Bijna EnergieNeutrale Gebouwen' (BENG). Dit vloeit voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese richtlijn EPBD. Naast een vermindering van energieverbruik en -lasten leidt dit ook tot een gezonder binnenklimaat omdat gebouwen beter geïsoleerd en beter luchtdicht gebouwd worden. Ten aanzien van bestaande gebouwen zijn er momenteel nog geen BENG-eisen bekend.

Mogelijk aanvullingen vanuit gemeentelijk duurzaamheidsbeleid

De gemeente heeft Coevorden een ambitiesdocument opgesteld ten aanzien van duurzaamheid. Verduurzaming van eigen gebouwen, waaronder onderwijshuisvesting, is onderdeel van de gemeentelijke ambitie. Het ambitiesdocument wordt momenteel verder uitgewerkt tot een concreet uitvoeringsprogramma met financiële consequenties. Dit kan ertoe leiden dat het gemeentelijke beleid ten aanzien

van verduurzaming van gebouwen verder gaat dan de wettelijke verplichtingen en hier mogelijk ook middelen voor beschikbaar komen.

Verduurzaming bij tussentijdse opwaardering of renovatie

Ondanks het nog ontbreken van wettelijke duurzaamheidseisen voor bestaande gebouwen, vormt verduurzaming een belangrijk aspect bij het verbeteren van de kwaliteit van bestaande schoolgebouwen. Duurzaamheid vormt ook één van de negen criteria van een krachtpand. Bij een tussentijdse opwaardering of renovatie wordt daarom ook altijd gekeken of het gebouw verduurzaamd kan worden. Bij de afweging om bepaalde duurzaamheidsmaatregelen door te voeren, worden het rendement en terugverdientijd van de bijbehorende investering meegenomen.

Solitaire duurzaamheidsmaatregelen

Op zichzelf staande duurzaamheidsinvesteringen die niet gekoppeld zijn aan opwaardering, renovatie of nieuwbouw, zoals bijvoorbeeld het aanbrengen van zonnepanelen, zijn voor rekening van de schoolbesturen zelf. Schoolbesturen kunnen zelf bepalen of een investering het gewenste rendement oplevert, met oog voor de terugverdientijd en het toekomstperspectief van het gebouw.

5.6 medegebruik

Om efficiënt gebruik te maken van aanwezige capaciteit maakt de gemeente Coevorden gebruik van de mogelijkheid om te verwijzen naar medegebruik als een school ruimte tekort komt. Dit betekent dat uitbreiding van onderwijscapaciteit in dat geval niet nodig is. Ten aanzien van medegebruik gelden de volgende uitgangspunten:

- Medegebruik is in principe van 'tijdelijke' aard (maximaal 15 jaar). Waar sprake is van een structurele uitbreidingsbehoefte, wordt in een gezamenlijke inspanning gezocht naar manieren om deze behoefte structureel te faciliteren.
- De mogelijkheden van medegebruik moeten realistisch zijn en rekening houden met de praktijksituatie.
- Medegebruik is beschikbaar binnen een straal van maximaal twee kilometer hemelsbreed. Hierbij wordt altijd gekeken of geen beperkingen aanwezig zijn, bijvoorbeeld verkeersonveilige situaties.
- In de regel wordt uitgegaan van maximaal één medegebruik-locatie per school, zodat een school niet verspreid wordt over meer dan twee locaties. Uitzonderingen, bijvoorbeeld ter overbrugging naar een eindsituatie, zijn in alle gevallen bespreekbaar.
- Bij het vaststellen van ruimte die ingezet kan worden voor medegebruik, wordt gekeken naar ruimte die daadwerkelijk beschikbaar is en dus nog niet door bijvoorbeeld een school of kindvoorziening wordt gebruikt.

5.7 uitbreiding

Als scholen normatief recht hebben op extra capaciteit en verwijzing naar medegebruik van een ander gebouw volgens de daarvoor geldende afspraken niet mogelijk is, komen de kosten voor uitbreiding van capaciteit volledig voor rekening van de gemeente.

5.8 onderlinge samenwerking

De gemeente heeft formeel alleen verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting, maar wil de onderlinge samenwerking tussen partijen wel stimuleren. Het functioneren van een gebouw heeft namelijk het meeste kans van slagen als de gebruikers van het gebouw goed met elkaar samenwerken. Daarnaast kan goede samenwerking leiden tot een efficiënte inzet van mensen, middelen en ruimte.

In reeds gerealiseerde gebouwen waarin meerdere scholen zitten kan de samenwerking nog optimaler. Om te leren van het verleden en het beste resultaat uit investeringen te halen, gelden de volgende spelregels op het moment dat meerdere partijen onder één dak gehuisvest willen worden.

1. Goede samenwerking tussen partijen die samen gehuisvest worden in een gebouw is een voorwaarde voor investeringen van gemeente. Dit moet in ieder geval leiden tot ruimtelijke samenwerking, multifunctioneel ruimtegebruik en het delen van voorzieningen.
2. De condities voor een geslaagde samenwerking moeten aanwezig zijn, zoals voldoende vertrouwen tussen besturen en directies, een duidelijk geformuleerd gemeenschappelijk belang en verankering van samenwerking in de beleidsvisies van de betrokken organisaties.
3. Zaken als organisatorische constructie en bestuursvorm blijven een autonome zaak van de schoolbesturen.

5.9 kindcentra

De ambitie van de gemeente Coevorden en schoolbesturen om kindcentra te ontwikkelen -met naast onderwijs een breed aanbod aan opvang- past niet bij de regels uit de 'traditionele' huisvestingsverordening. Om de kindcentra op een structurele en serieuze manier neer te zetten, is hiervoor in dit plan gemeentespecifiek beleid geformuleerd:

- a. Gezamenlijke huisvesting of een gezamenlijke organisatie zijn geen voorwaarde voor een kindcentrum. Het gaat om het aanbieden van een totaalpakket aan activiteiten voor 0-13 jarigen.
- b. Kindcentrum-functies hoeven niet per se allemaal onder één dak gerealiseerd te worden, als in de nabijheid goede huisvestingsalternatieven aanwezig zijn. Via maatwerk wordt per situatie bekeken op welke manier de voorzieningen rondom het kindcentrum het beste gerealiseerd kunnen worden. Hiervoor wordt geen blauwdruk gehanteerd. Kindcentrumfuncties hoeven niet per se allemaal onder één dak gerealiseerd te worden, als in de nabijheid goede huisvestingsmogelijkheden aanwezig zijn.
- c. Binnen een aantal scholen vindt momenteel al medegebruik en/of verhuur plaats van ruimten voor kinder- of peuteropvang. De gemeente juicht het gebruik van leegstand door kinderopvang in principe toe, op voorwaarde dit niet leidt tot oneerlijke concurrentie met particuliere aanbieders van ruimte.
- d. Als onderwijscapaciteit beschikbaar is in bestaande schoolgebouwen, kan deze via medegebruik worden ingezet voor kindcentrum-functies. Schoolbesturen melden dit bij de gemeente en maken afspraken met de betreffende partij(en) over het betalen van een exploitatievergoeding. Schoolbesturen belasten de exploitatiekosten van de verhuurde ruimte (onderhoud, servicelasten) door aan de opvangorganisatie.
- e. Als er sprake is van verhuur van ruimte in plaats van medegebruik van onderwijscapaciteit, vraagt de gemeente voor dekking van de kapitaallasten een kostendekkende huurvergoeding van de kinderopvangpartijen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als ruimte is / wordt onttrokken aan de onderwijscapaciteit of bij nieuwbouw.
- f. De ruimte voor kindcentrumfuncties kan niet zomaar worden geclaimd als onderwijscapaciteit op het moment dat een school groeit. Ook niet om medegebruik door een andere school mogelijk te maken.
- g. Bij vervangende nieuwbouw, renovatie of tussentijdse opwaardering kan in overleg tussen gemeente en schoolbestuur worden besloten extra ruimte specifiek voor kindcentrum-functies te realiseren. De wijze waarop dit gerealiseerd wordt, wie dit financiert en hoe het eigendom en verantwoordelijkheden worden geregeld is maatwerk.
- h. Aan een gebouwelijke investering in ruimte die specifiek bedoeld is voor kindcentrumfuncties ligt altijd een langdurige huurovereenkomst (minstens 10 jaar) ten grondslag.

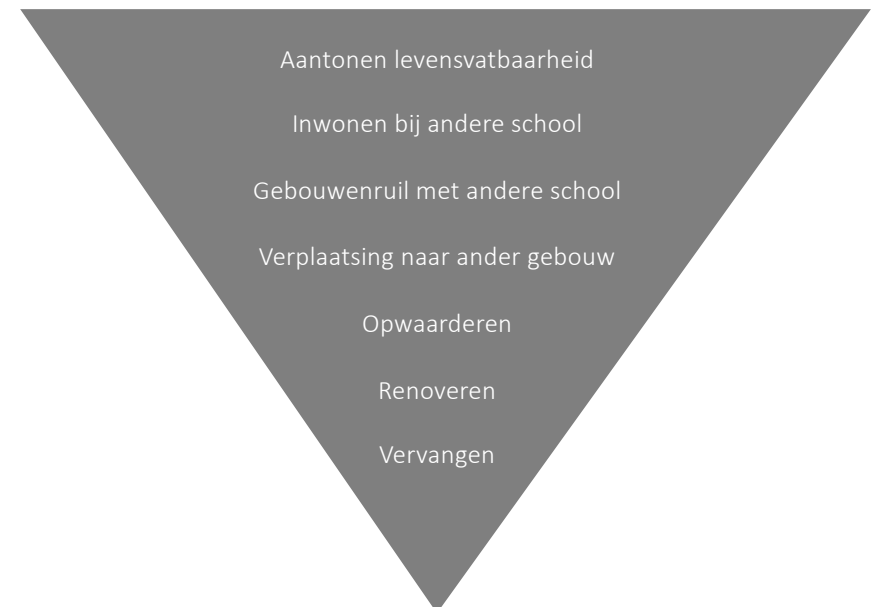
5.10 afwegingskader maatregelen

Als schoolgebouwen toe zijn aan een verbetering, worden de stappen die hiernaast zijn opgenomen doorlopen.

Voorafgaand aan het verkennen van huisvestingsmogelijkheden wordt in alle gevallen geanalyseerd of sprake is van een levensvatbare situatie. Dit betekent dat de behoefte aan een onderwijsvoorziening moet worden aangetoond voor de lange termijn. In ieder geval voor de duur van de afschrijvingstermijn van een benodigde investering. Dit toekomstperspectief van een school moet ook onderdeel uitmaken van de toekomstvisie van het betreffende schoolbestuur. Desinvesteringen moeten worden voorkomen.

Op het moment dat de levensvatbaarheid is aangetoond en verbetering of uitbreiding van de huisvesting noodzakelijk is, wordt in eerste instantie bekeken of dit opgelost kan worden via inwoning in een ander schoolgebouw, een gebouwenruil of het inzetten van ander vastgoed. Indien dit niet het gewenste resultaat oplevert, wordt bekeken of een tussentijdse opwaardering het gebouw weer technisch, functioneel en energetisch toekomstbestendig maakt. Om te bezien of tussentijdse opwaardering de gewenste kwaliteitsverbetering oplevert tegen een verantwoorde prijs, wordt deze optie in alle gevallen afgezet tegenover de variant van vervangende nieuwbouw. Hierbij worden de kosten gedurende de gehele levensduur van een gebouw inzichtelijk gemaakt.

In alle gevallen waarbij opwaardering, renovatie of vervangende nieuwbouw aan de orde is, wordt bekeken of combinaties met andere scholen of voorzieningen op het gebied van opvang, sport, welzijn en cultuur mogelijk zijn.

5.11 fasering van maatregelen

De vernieuwingsslag kan niet in één keer uitgevoerd worden. Dit heeft niet alleen te maken met de beschikbaarheid van financiële middelen en personele inzet, maar ook met de noodzaak om te vernieuwen. Gebouwen zijn soms goed genoeg om nog een aantal jaren mee te kunnen.

Om tot een fasering te komen, gaan we er vanuit dat gestart wordt met het aanpakken dat de gebouwen / gebouwdelen met de grootste knelpunten. Daarnaast wordt bij de fasering ook rekening gehouden met ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de huisvesting van scholen, zoals:

- Veranderende wet- en regelgeving
- Draagvlak directie, bestuur, inwoners
- Combinaties met andere gebouwen / functies
- Gebiedsontwikkelingen
- Herontwikkelingsplannen
- Financiële mogelijkheden gemeente, schoolbesturen en/of gebruikers

In dit plan worden drie fasen onderscheiden:

Fase 1	2019 t/m 2022 maatregelen op korte termijn (binnen vier jaar) gewenst
Fase 2	2023 t/m 2034 maatregelen op middellange termijn (5 - 12 jaar) gewenst
Fase 3	vanaf 2035 geen maatregelen of pas op lange termijn

Beoogd wordt om de fasen in de genoemde jaren uit te voeren. Dit betekent dat het streven is de benoemde projecten ook in de betreffende fase af te ronden. Of deze planning gehaald wordt, is afhankelijk van de feitelijke dekkingsmogelijkheden vanuit gemeente en schoolbesturen.

5.12 uitgangspunten nieuwbouw en uitbreiding

Wettelijke eisen

Het vigerende Bouwbesluit is het uitgangspunt voor de eisen waaraan nieuwbouw en uitbreiding moeten voldoen.

Bepalen van de omvang

Het aantal vierkante meters voor nieuwbouw en uitbreiding wordt gebaseerd op het verwachte aantal leerlingen over 15 jaar. Dit aantal leerlingen wordt voorspeld in leerlingprognoses. Prognoses worden in opdracht van de gemeente één keer per drie jaar opgesteld door een onafhankelijke partij volgens de richtlijnen die hiervoor wettelijk zijn vastgesteld. Prognoses worden door gemeente en schoolbesturen gezamenlijk vastgesteld.

Binnen de huisvestingsverordening wordt gerekend met een vaste voet van 200 m² BVO per basisschool. Als er twee scholen worden ondergebracht in één gebouw, wordt bij het bepalen van de omvang en in de bekostiging uitgegaan van slechts één vaste voet. Scholen kunnen namelijk ruimten delen met elkaar, zoals een speellokaal, centrale hal, gemeenschapsruimte en spreekkamers. Hierdoor worden (ruimtelijke) samenwerking en efficiënt ruimtegebruik via huisvesting gestimuleerd. Daarnaast sluit een efficiënter ontwerp en zo min mogelijk dubbelingen in ruimten ook beter aan op mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

Indicatie van het benodigde budget

Voor het bepalen van het investeringsbedrag voor nieuwbouw en uitbreiding hanteert de gemeente Coevorden de normbedragen voor onderwijshuisvesting die jaarlijks worden vastgesteld door de VNG als uitgangspunt. De Rijksvergoeding die gemeenten in het gemeentefonds krijgen voor onderwijshuisvesting werd tot nu toe ook gebaseerd op deze normbedragen.

De normbedragen zeggen echter niets over wat je daadwerkelijk kunt bouwen voor dat geld. In de praktijk kwamen gemeenten de afgelopen jaren niet meer uit met de normbedragen om te voldoen aan het huidige Bouwbesluit. Dit kwam onder andere doordat de afgelopen jaren steeds een negatieve indexering van de normbedragen heeft plaatsgevonden. De werkelijke prijsontwikkeling in de markt werden hierdoor niet goed gevolgd. In 2018 heeft de VNG de normbedragen daarom eenmalig verhoogd met 40%. Mogelijk neemt het Rijk deze verhoogde normbedragen ook over in haar vergoeding aan gemeenten via de uitkering gemeentefonds.

Het normbudget bestaat uit een vaste vergoeding en een vergoeding per vierkante meter. Ter indicatie: voor het primair al onderwijs komt de normvergoeding voor nieuwbouw in 2018 uit op gemiddeld 1.850 euro per m² BVO en voor het voortgezet onderwijs op circa 1.600 euro per m² BVO voor de algemene lesruimten (geen praktijklokalen).

Met de aangepaste normbedragen van de VNG voor 2019 kan mogelijk een gebouw worden gerealiseerd dat voldoet aan het huidige Bouwbesluit. Door marktwerking zijn de bouwtarieven de afgelopen jaren echter explosief gestegen. Als deze ontwikkeling zich de komende jaren voortzet, kan de prijs per vierkante meter in de praktijk nog weer hoger uitvallen.

Vanaf 2020 gelden strengere duurzaamheidseisen voor nieuwbouw in het kader van Bijna EnergieNeutrale Gebouwen (BENG). Deze eisen leiden ook weer tot hogere tarieven. Mogelijk leidt dit opnieuw tot de aanpassing van de normbedragen en komt er ook een financiële compensatie van de zijde van de Rijksoverheid richting gemeente of schoolbesturen. Vooruitlopend hierop, wordt in dit plan voor nieuwbouw en uitbreiding nu gerekend met een bedrag dat hoger is dan de huidige normbedragen, namelijk **2.500 euro per m² BVO** (prijsspeil 2018). Hiermee verwachten we op dit moment (2018) te kunnen voldoen aan de eisen die worden gesteld vanuit het huidige Bouwbesluit.

Bij de invoering van BENG wordt in eerste instantie bekeken of dit mogelijk is binnen het aangegeven bedrag. Er zijn posten die het investeringsbedrag nog verder kunnen verhogen, zoals volledig energieneutraal bouwen of circulair bouwen, waarbij wordt uitgegaan van hergebruikt van materialen en een restwaarde van het gebouw. Het totale investeringsbedrag kan tot slot hoger uitvallen door het toerekenen van bijkomende kosten, zoals het realiseren van meer m²s dan genormeerd (bijvoorbeeld om schoolgebouwen ook in te kunnen zetten voor passend onderwijs, maatschappelijk werk en jeugdhulp (de school als ‘vindplaats’) of welzijn), bouwen onder bijzondere architectuur of kosten voor de inrichting van het terrein of het verleggen van infrastructuur.

Indicatie kosten(verhogende) componenten nieuwbouw

Afschrijvingstermijn

De afschrijvingstermijn van de bouwkundige investering in nieuwbouw en uitbreiding is 40 jaar voor permanente en 15 jaar voor semipermanente bouw.

Bijdrage schoolbesturen aan nieuwbouw

Hoewel de gemeente wettelijk verantwoordelijk is voor vervangende nieuwbouw, wordt in dit plan uitgegaan van een financiële bijdrage van schoolbesturen aan nieuwbouw. Redenen hiervoor zijn:

- De vergoeding voor materiële instandhouding die schoolbesturen van het Rijk ontvangen bevat sinds 2015 ook componenten voor het onderhouden en aanpassen van schoolgebouwen. Bij vervangende nieuwbouw kunnen geplande onderhoudsinvesteringen en interne aanpassingen, waarvoor schoolbesturen verantwoordelijk zijn, worden uitgespaard.
- Vervangende nieuwbouw kan leiden tot beter passende capaciteit en een efficiënter gebouw. Hierdoor hoeven de schoolbesturen minder vierkante meters te onderhouden en exploiteren.
- Als de nieuwbouw duurzaam gerealiseerd wordt, leidt dit in de regel tot lagere energielasten voor de schoolbesturen. Dit kan een besparing opleveren ten opzichte van de vergoeding die de scholen via de materiële instandhouding hiervoor ontvangen. Duurzamer bouwen leidt echter niet per definitie tot lagere totale exploitatielasten. Dit komt onder meer doordat er hogere kosten kunnen zijn voor het onderhouden en vervangen van complexere installaties. Deze kosten zijn voor rekening van het schoolbestuur.

- Met een bijdrage van schoolbesturen kan de gezamenlijke ambitie van gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting sneller gerealiseerd worden. Dit leidt tot een kwaliteitsverbetering van de huisvesting van scholen.
- De middelen die de gemeente ontvangt voor vervangende nieuwbouw zijn ontoereikend om te voldoen aan (toekomstige) eisen en wensen ten aanzien van nieuwe schoolgebouwen.

Maatwerk

Schoolbesturen hebben maar beperkte mogelijkheden om te investeren in gebouwen, zowel qua financiële middelen als qua regelgeving. Bij het bepalen van de bijdrage van schoolbesturen is maatwerk het uitgangspunt. De hoogte van de bijdrage is erg afhankelijk van de situatie. Een bijdrage van 5 tot 15% is daarom indicatief, want financiering van de zijde van de schoolbesturen vindt altijd plaats binnen de (wettelijke) en financiële mogelijkheden die aanwezig zijn om te investeren in stenen. De omvang van de bijdrage hangt mede af van het gehanteerde ambitieniveau aangaande duurzaamheid, de installatiekeuzes en materialisering (veel of weinig onderhoud nodig). Voor een financiële bijdrage van schoolbesturen aan nieuwbouw zal sprake moeten zijn van aantoonbare (toekomstige) besparingen. In de berekeningen in dit plan is uitgegaan van een gemiddelde bijdrage van **10%**.

5.13 uitgangspunten tussentijds opwaarderen

Welke gebouwen

Alleen schoolgebouwen of gebouwdelen van 40 jaar of ouder komen in aanmerking voor een bijdrage in het opwaarderen. Gebouwen of gebouwdelen die eenmaal zijn opgewaardeerd, komen in de 25 jaar daarna niet meer in aanmerking voor financiering vanuit gemeentezijde.

Bepalen van de omvang

De op te waarden oppervlakte wordt gebaseerd op de structurele normatieve ruimtebehoefte van een school, dus niet op de aanwezige capaciteit. Hiervoor wordt gekeken naar de ruimtebehoefte over 15 jaar op basis van actuele (niet ouder dan drie jaar) leerlingprognoses, die in opdracht van de gemeente worden opgesteld.

Alternatief voor bepalen omvang

De op te waarden oppervlakte wordt gebaseerd op de normatieve ruimtebehoefte van een school op het moment van de opwaardering, dus niet op de aanwezige capaciteit. In het geval van een capaciteitstekort wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden van medegebruik van ruimte in de nabijheid van de school, alvorens (tijdelijke) uitbreiding te overwegen.

Indicatie van het benodigde budget

Puur ter indicatie van de omvang van de investering, wordt in dit plan voor opwaardering uitgegaan van een bedrag van **1.150 euro per m² BVO** (prijspeil 2018). Hiermee moet een gebouw op alle fronten (technisch, functioneel, binnenklimaat, duurzaamheid) weer volledig geschikt gemaakt worden voor een periode van minimaal 25 jaar.

Het indicatieve bedrag voor tussentijdse opwaardering is puur bedoeld als richtbedrag. Per geval wordt bezien welke ingrepen exact noodzakelijk zijn, op grond van een door de schoolbesturen op te stellen opwaarderingsplan.

Afschrijvingstermijn

De afschrijvingstermijn van de bouwkundige investering in tussentijdse opwaardering is 25 jaar.

Gezamenlijke bekostiging

De tussentijdse opwaardering van gebouwen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen. Een gemeentelijke bijdrage in de opwaardering van schoolgebouwen vindt alleen plaats als de gemeente hiervoor voldoende budgettaire ruimte kan vrijmaken. Daarnaast geldt dat ook schoolbesturen voldoende middelen moeten hebben om hun deel van de kosten voor opwaardering te kunnen dragen.

Bijdrage gemeente

De gemeente Coevorden draagt een vast percentage bij in de totale kosten van opwaardering (bijvoorbeeld 50%). Voor de totale kosten geldt het maximum van het onder 'indicatie budget' geformuleerde indicatieve budget per m² BVO. Een overschrijding van dit budget is voor rekening van het schoolbestuur.

Alternatief 1 voor bijdrage gemeente

De gemeente Coevorden draagt een vast bedrag per m² BVO bij aan de opwaardering van gebouwen (bijvoorbeeld 575 euro per m² BVO).

Alternatief 2 voor bijdrage gemeente

De gemeente Coevorden draagt bij in de kosten van een aantal specifieke onderdelen van de opwaardering, te weten: 1) technische staat gebouw; 2) installaties; 3) binnenklimaat en 4) flexibiliteit, zodat tussentijds eenvoudig aanpassingen gedaan kunnen worden op kosten van het schoolbestuur. Per situatie wordt bepaald welke

kosten met onder deze vier onderdelen vallen. De bijdrage van de gemeente kan in deze variant dus verschillen per schoolgebouw.

Alternatief 3 voor bijdrage gemeente

Het bepalen van de gemeentelijke bijdrage is altijd maatwerk en kijkt ook naar de eigen bijdrage die het schoolbestuur zelf kan dragen en verantwoorden aan de hand van onder andere een besparing op de uitvoering van onderhoud en een besparing op de energielasten.

Opwaarderingsplan

Speerpunten in de opwaardering van de onderwijspannen voor de gemeente Coevorden vormen binnenklimaat en duurzaamheid. Voor scholen die in aanmerking komen, stellen schoolbesturen een 'opwaarderingsplan' op. In dit plan worden ook de levensvatbaarheid van de school (aan de hand van leerlingenprognoses) en combinatiemogelijkheden met andere scholen en andere maatschappelijke voorzieningen aangetoond.

In het opwaarderingsplan wordt qua activiteiten en kosten een heldere splitsing gemaakt tussen maatregelen op de volgende gebieden:

- technische maatregelen (installatie en bouw)
- functionele maatregelen
- duurzaamheidsmaatregelen
- binnenklimaatmaatregelen

6

primair onderwijs

onderdelen primair onderwijs

6.1	Gebouwelijke situatie per school	52
6.2	Leerlingontwikkeling en ruimtebehoefte per school	53
6.3	Deelgebied Schoonoord – Kiel	54
6.4	Deelgebied Sleen – Noord Sleen - Erm	56
6.5	Deelgebied Aalden	58
6.6	Deelgebied Oosterhesselen	60
6.7	Deelgebied Dalen – Wachtum - Dalerveen	62
6.8	Deelgebied Geesbrug	64
6.9	Deelgebied Dalerpeel - Steenwijksmoer	66
6.10	Deelgebied Coevorden Noord	68
6.11	Deelgebied Coevorden Zuid	70
6.12	Samenvatting	72

6.1 gebouwelijke situatie per school

	SCHOOL			BESTUUR			GEBOUW			
	naam	plaats	naam	bouwjaar	leeftijd	renovatiejaar	m ² permanent	m ² tijdelijk	totale omvang	boekwaarde
* Het gebouw Brede School SOM is eigendom van woningcorporatie Domesta. Dit gebouw staat daardoor niet in de boeken van de gemeente. De gemeente heeft echter wel jaarlijkse huurlasten, doordat voor een periode van 40 jaar huurafspraken zijn gemaakt met Domesta.	CBS De Kiel	De Kiel	Fiers	1931	87		444		444	€ 0
	CBS De Fontein	Sleen	Fiers	1972	46		832		832	€ 180.000
	CBS Mijndert van der Thijnen	Coevorden	Fiers	2014	4		695		695	n.v.t.*
	CBS Paul Krugerschool	Coevorden	Fiers	1903	115	1956	1.180		1.180	€ 445.000
	CBS De Wegwijzer	Geesbrug	Fiers	1954	64		501		501	€ 77.000
	CBS Dr. Picardt	Coevorden	Fiers	1973	45		1.448		1.448	€ 574.000
	CBS De Schutse	Aalden	Fiers	1999	19		710		710	€ 10.000
	CBS De Slagkrooie	Schoonoord	Fiers	1971	47		728		728	€ 297.000
	CBS Willem Alexanderschool	Dalerpeel	Fiers	2006	12		580		580	€ 2.115.000
	RKBS St. Willibrordusschool	Coevorden	Catent	1968	50	?	1.558	129	1.687	€ 1.248.000
** Het gebouw van OBS De Smeltkroes is gefinancierd door het COA met middelen van het Rijk. Dit gebouw staat daardoor niet in de gemeentelijke boeken.	RKBS St. Theresiaschool	Steenwijksmoer	Catent	1933	85		816		816	€ 247.000
	RKBS Panta Rhei	Coevorden	Catent	2014	4		1.140		1.140	n.v.t.*
	OBS De Akker	Sleen	Arcade	1976	42		880		880	€ 149.000
	OBS De Anwende	Aalden	Arcade	2000	18		1.132		1.132	€ 220.000
	OBS Buitenvree	Coevorden	Arcade	1973	45	1991	1.591		1.591	€ 167.000
	OBS Burg. Wessels Boer	Dalen	Arcade	1953	65		2.097		2.097	€ 522.000
	OBS Markeschool	Wachtum	Arcade	1964	54		369		369	€ 42.000
	OBS Parkschool	Coevorden	Arcade	2014	4		1.622		1.622	€ 2.964.000
	OBS De Piramide	Erm	Arcade	1978	40		454		454	€ 113.000
	OBS Burg. S.J. Van Royenschool	Schoonoord	Arcade	1950	68		954		954	€ 90.000
OBS De Smeltkroes	Aalden	Arcade	1977	41	2017	671		671	n.v.t.**	
OBS Stidalschool	Dalerveen	Arcade	1959	59		596		596	€ 88.000	
OBS De Vlinderhof	Noord-Sleen	Arcade	1991	27		637		637	€ 164.000	
OBS De Wilhelminaschool	Coevorden	Arcade	2014	4		462		462	n.v.t.*	
OBS De Woert	Oosterhesselen	Arcade	1965	53	2010	1.134		1.134	€ 390.000	
OBS De Zwarm	Geesbrug	Arcade	1953	65		704		704	€ 103.000	
	Totaal				45		23.935	128	24.064	€ 10.236.000

6.2 leerlingontwikkeling per school

Voor de gemeente Coevorden is de opheffingsnorm voor scholen in het basisonderwijs vastgelegd op 35 leerlingen. De absolute ondergrens voor opheffing ligt landelijk op 23 leerlingen.

Hiernaast is aangegeven welke scholen onder de gemeentelijke instandhoudingsnorm vallen (blauw) of zelfs onder de landelijke opheffingsnorm.

Via de gemiddelde schoolgrootte binnen een schoolbestuur is het mogelijk om scholen die onder de gemeentelijke norm vallen open te houden. De keuze om een school in stand te houden ligt bij het schoolbestuur.

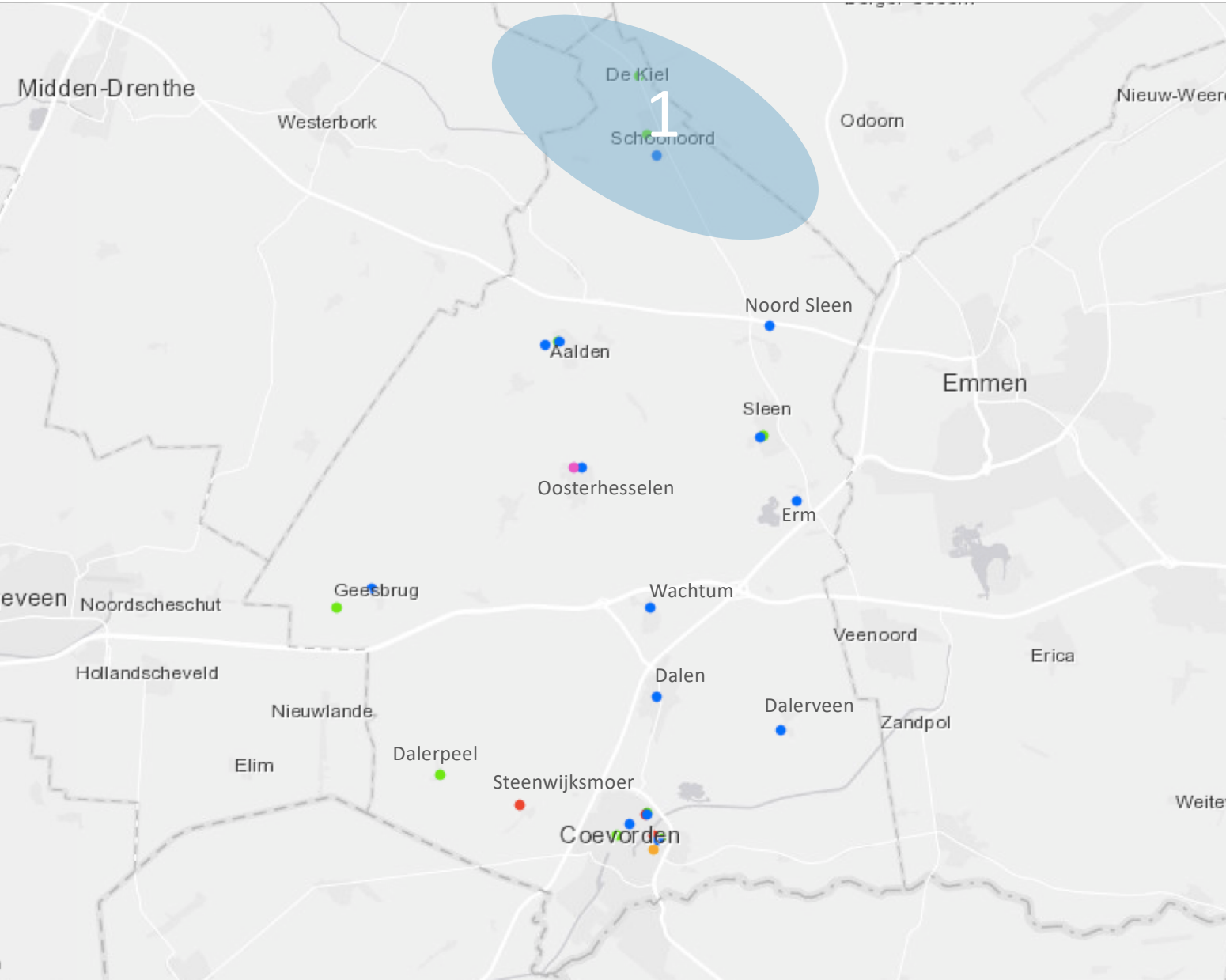
SCHOOL	Naam	Plaats	LEERLINGEN				RUIMTEBEHOEFTE			SALDO		
			2012	2018	2025	2035	2018	2025	2035	2018	2025	2035
	CBS De Kiel	De Kiel	47	16	14	14	280	271	271	164	173	173
	CBS De Fontein	Sleen	92	73	70	70	567	554	554	265	279	279
	CBS Mijndert van der Thijnschool	Coevorden	69	76	72	70	582	564	554	113	131	142
	CBS Paul Krugerschool	Coevorden	165	161	171	168	1.010	1.064	1.048	170	116	132
	CBS De Wegwijzer	Geesbrug	96	63	53	53	517	468	468	-16	33	33
	CBS Dr. Picardt	Coevorden	193	143	132	128	919	867	846	529	581	602
	CBS De Schutse	Aalden	62	45	46	43	426	432	417	284	278	293
	CBS De Slagkrooie	Schoonoord	74	92	104	104	663	725	725	65	3	3
	CBS Willem Alexanderschool	Dalerpeel	74	68	65	69	542	528	548	38	52	32
	RKBS St. Willibrordusschool	Coevorden	285	285	244	237	1.634	1.432	1.397	53	255	290
	RKBS St. Theresiaschool	Steenwijksmoer	100	40	43	48	401	417	442	415	399	374
	RKBS Panta Rhei	Coevorden	63	55	53	51	477	468	458	663	672	682
	OBS De Akker	Sleen	119	98	97	97	693	690	690	187	190	190
	OBS De Anwende	Aalden	231	122	95	90	814	680	655	318	452	478
	OBS Buitenvree	Coevorden	214	175	167	162	1.080	1.043	1.018	511	548	573
	OBS Burgemeester Wessels Boer	Dalen	386	296	284	291	1.689	1.634	1.670	408	463	427
	OBS Markeschool	Wachtum	31	34	32	33	371	362	367	-2	7	2
	OBS Parkschool	Coevorden	323	322	289	284	1.820	1.659	1.634	-198	-37	-12
	OBS De Piramide	Erm	42	28	17	17	341	286	286	113	168	168
	OBS Burg. S.J. Van Royenschool	Schoonoord	125	66	63	63	532	518	518	422	436	436
	OBS De Smeltkroes	Aalden	34	58	59	56	492	498	483	179	173	188
	OBS Stidalschool	Dalerveen	63	31	34	35	356	372	377	240	224	219
	OBS De Vlinderhof	Noord-Sleen	85	57	50	51	487	453	458	150	185	179
	OBS De Wilhelminaschool	Coevorden	63	53	50	49	467	453	447	-5	10	15
	OBS De Woert	Oosterhesselen	148	154	143	47	975	922	942	159	212	192
	OBS De Zwarm	Geesbrug	62	61	51	51	507	458	458	197	246	245
	Totaal		3.246	2.672	2.498	2.481	18.640	17.815	17.729	5.424	6.249	6.335

leerlingaantal onder gemeentelijke opheffingsnorm

leerlingaantal onder wettelijke ondergrens

6.3 deelgebied
Schoonoord - De Kiel

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

CBS De Slagkrooie

Schoonoord

Omvang	728 m ²
Leeftijd	47 jaar
Gerenoeverd	nee
Boekwaarde	€ 297.000
Leerlingen 2018	92
Leerlingen 2035	104
Saldo capaciteit 2018	+ 65 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 3 m ²
Medegebruik	kinderopvang

OBS Burg. S.J. van Royenschool

Schoonoord

Omvang	954 m ²
Leeftijd	68 jaar
Gerenoeverd	nee
Boekwaarde	€ 90.000
Leerlingen 2018	66
Leerlingen 2035	63
Saldo capaciteit 2018	+ 422 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 436 m ²
Medegebruik	BSO en peuteropvang

CBS De Kiel

De Kiel

Omvang	444 m ²
Leeftijd	87 jaar
Gerenoeverd	nee
Boekwaarde	€ 0
Leerlingen 2018	16
Leerlingen 2035	14
Saldo capaciteit 2018	+ 164 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 173 m ²
Medegebruik	nee

Uitgangssituatie

Het aantal leerlingen op CBS De Kiel viel in oktober 2018 voor het eerst onder de minimum grens van 23 leerlingen. Formeel mag de school drie jaar onder deze grens vallen. De vergoeding van het Rijk aan het schoolbestuur stopt echter wel na het eerste jaar.

Gesprekken over een fusie met CBS De Slagkrooie in Schoonoord lopen momenteel. Streven is om deze fusie per 1 augustus 2019 door te voeren. De schoolgebouwen in Schoonoord zijn op onderdelen verouderd, onder meer qua functionaliteit en indeling.

Perspectief

Perspectief voor Schoonoord en De Kiel is clustering van onderwijs en aanvullende kindvoorzieningen in één gezamenlijk krachtband in Schoonoord. Er wordt dus gekozen voor een totaaloplossing en

niet voor investeringen in afzonderlijke locaties.

Scenario's

- (1) Vervangende nieuwbouw
- (2) Uitbreiding en renovatie OBS Burg. van Royenschool
- (3) Uitbreiding en renovatie CBS De Slagkrooie

Toelichting scenario's

Renovatie van één van de schoolgebouwen in Schoonoord is wellicht mogelijk, maar om tot een clustering van voorzieningen te komen is uitbreiding ook noodzakelijk. Dit is lastiger (of zelfs niet) te realiseren in de huidige situatie. Voorkeur gaat uit naar vervangende nieuwbouw in Schoonoord, wellicht op één van de

bestaande onderwijslocaties. Dit kan mogelijk ook gecombineerd worden met binnen- en/of buitensportvoorzieningen in Schoonoord. In dat geval ligt de locatie van OBS Burg Royenschool het meest voor de hand.

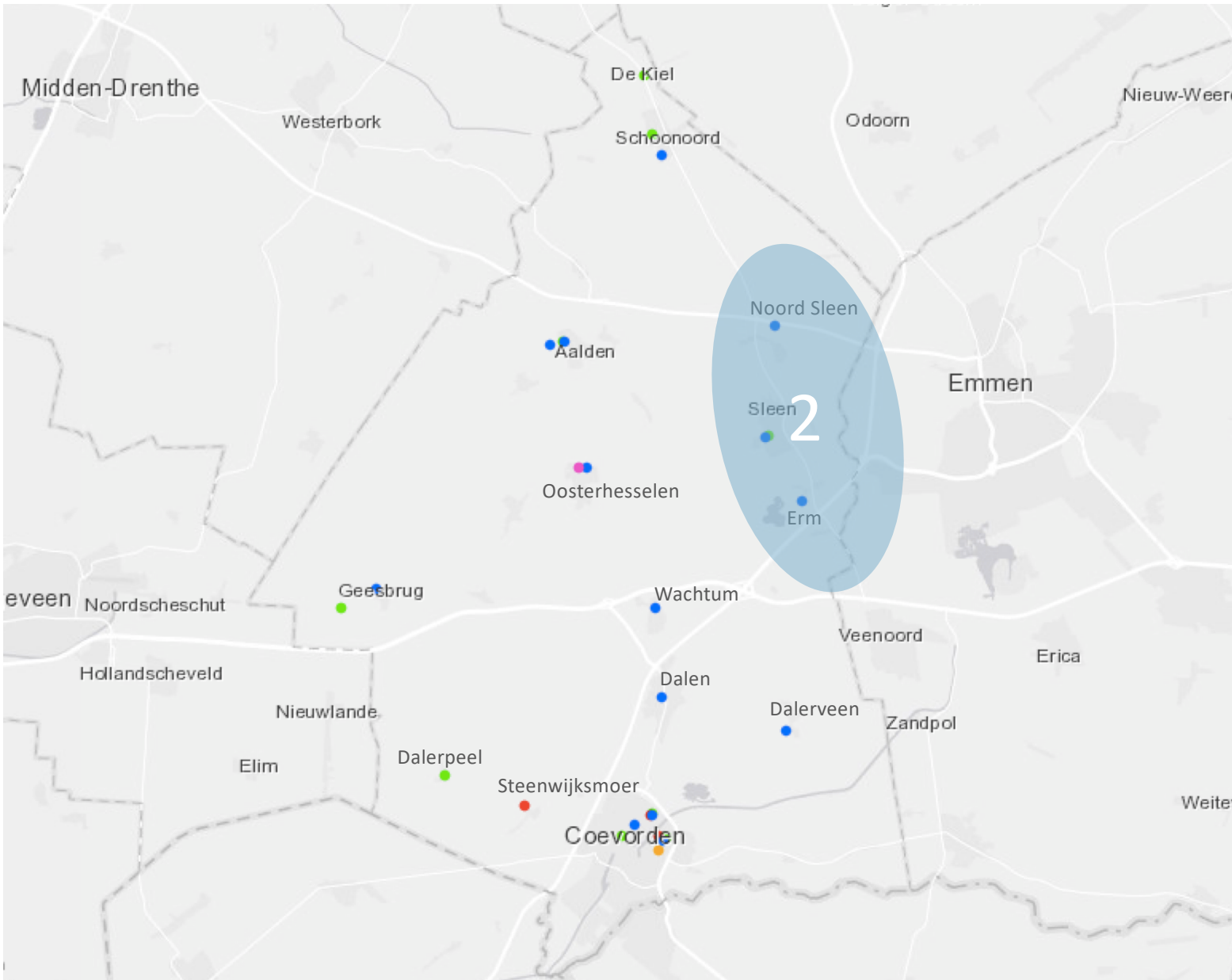
(Mogelijk) vrijkomende locaties

- CBS De Kiel (De Kiel)
- CBS De Slagkrooie en/of OBS Burg. van Royenschool

Fasering

1 2 3

6.4 deelgebied Sleen - Noord Sleen - Erm

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

CBS De Fontein Sleen

Omvang	832 m ²
Leeftijd	46 jaar
Gerenvoerd	nee
Boekwaarde	€ 180.000
Leerlingen 2018	73
Leerlingen 2035	70
Saldo capaciteit 2018	+ 265 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 279 m ²
Medegebruik	peuteropvang

OBS De Akker Sleen

Omvang	880 m ²
Leeftijd	42 jaar
Gerenvoerd	nee*
Boekwaarde	€ 149.000
Leerlingen	98
Leerlingen 2035	97
Saldo capaciteit 2018	+ 187 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 190 m ²
Medegebruik	kinderopvang

**wel asbestsanering*

OBS De Vlinderhof Noord Sleen

Omvang	637 m ²
Leeftijd	28 jaar
Gerenvoerd	nee
Boekwaarde	€ 164.000
Leerlingen 2018	57
Leerlingen 2035	51
Saldo capaciteit 2018	+ 150 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 179 m ²
Medegebruik	nee

OBS De Piramide Erm

Omvang	454 m ²
Leeftijd	40 jaar
Gerenvoerd	nee
Boekwaarde	€ 113.000
Leerlingen 2018	28
Leerlingen 2035	17
Saldo capaciteit 2018	+ 113 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 168 m ²
Medegebruik	nee

Perspectief

OBS De Vlinderhof heeft een belangrijke functie voor de kern Noord Sleen. Het gebouw is 28 jaar oud en het perspectief is instandhouding. Schoolbestuur Arcade wil mogelijk een upgrade doorvoeren bij het gebouw van OBS De Vlinderhof.

Door een sterke afname van het aantal leerlingen op OBS De Piramide (28 leerlingen in oktober 2018) en het ontbreken van nieuwe instroom van leerlingen vanuit Erm en omgeving, heeft schoolbestuur Arcade besloten deze school vanaf schooljaar 2019-2020 te sluiten. De leerlingen uit Erm zullen waarschijnlijk naar de scholen in Sleen gaan.

Voor het onderwijs in Sleen is vernieuwing van de huisvesting nodig. Dit kan door gezamenlijke nieuwbouw of renovatie van de huidige gebouwen, waarbij een gezamenlijke voorziening voor kinderopvang wordt gerealiseerd. Hierbij wordt ook rekening gehouden met eventueel leerlingen uit Erm.

Scenario's

- (1) Nieuwbouw in Sleen voor OBS De Akker, CBS De Fontein en OBS De Piramide en instandhouding van het gebouw OBS De Vlinderhof.
- (2) Renovatie van gebouwen OBS De Akker en CBS De Fontein, met een gezamenlijke voorziening voor kinderopvang

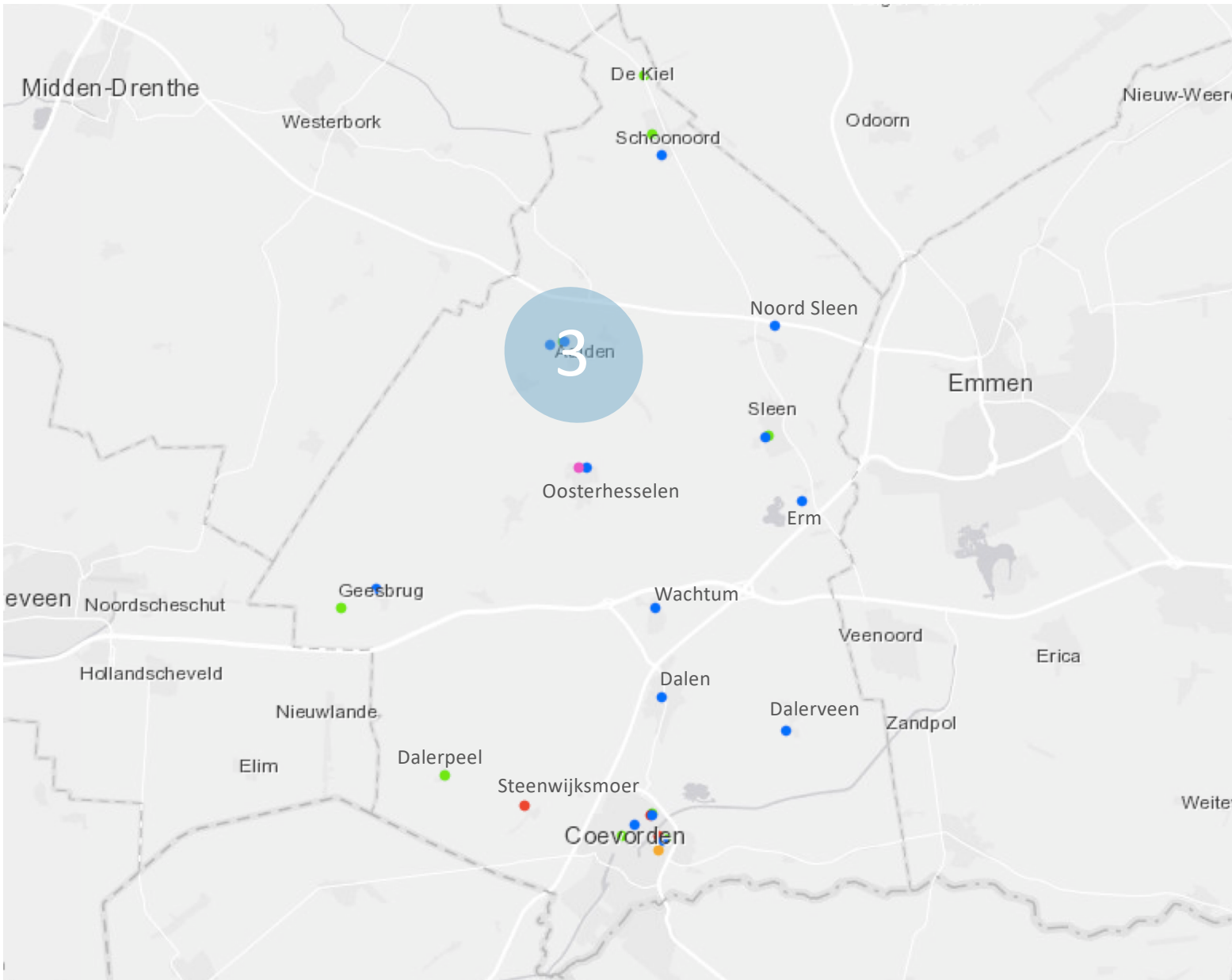
(Mogelijk) vrijkomende locaties

- OBS De Piramide (Erm)
- OBS De Akker en/of CBS De Fontein (Sleen)

Fasering

1 (2) 3

6.5 deelgebied Aalden

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

CBS de Schutse Aalden

Omvang	710 m ²
Leeftijd	19 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 10.000
Leerlingen 2018	45
Leerlingen 2035	43
Saldo capaciteit 2018	+ 284 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 293 m ²
Medegebruik	kinderopvang LOL

OBS de Anwende Aalden

Omvang	1.132 m ²
Leeftijd	19 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 220.000
Leerlingen 2018	122
Leerlingen 2035	90
Saldo capaciteit 2018	+ 318 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 478 m ²
Medegebruik	kinderopvang Kinderwereld

OBS de Smeltkroes Aalden

Omvang	671 m ²
Leeftijd	41 jaar
Gerenoveerd	ja (2017)
Boekwaarde	nvt
Leerlingen 2018	58
Leerlingen 2035	56
Saldo capaciteit 2018	+ 179 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 188 m ²
Medegebruik	nee

Perspectief

Deze drie gebouwen voldoen prima, zowel technisch als functioneel. OBS De Smeltkroes is een school voor leerlingen met een taalachterstand. De huidige locatie bij het AZC is in 2017 gerenoveerd met middelen van het COA. OBS De Anwende en CBS De Schutse zitten al gezamenlijk in een Krachtpand, dat dateert uit 1999. De normatieve overcapaciteit wordt grotendeels ingevuld door twee kinderopvang organisaties.

Perspectief voor deze drie schoolgebouwen is instandhouding.

Scenario's

(1) Instandhouding huidige locaties

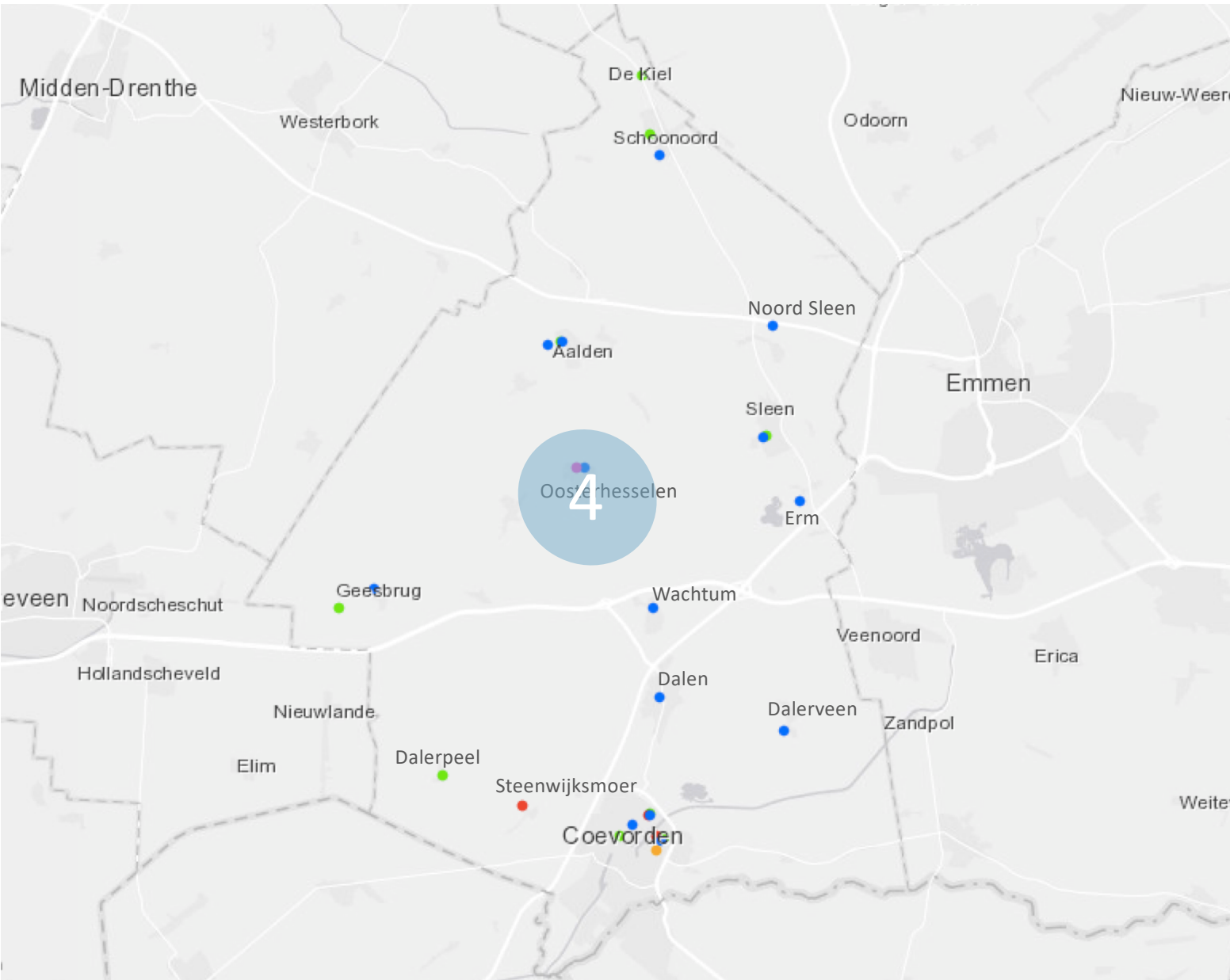
(Mogelijk) vrijkomende locaties

geen

Fasering

1 2 3

6.6 deelgebied Oosterhesselen

OBS de Woert Oosterhesselen

Omvang	1.134 m ²
Leeftijd	53 jaar
Gerenoveerd	ja (2010)
Boekwaarde	€ 390.000
Leerlingen 2018	154
Leerlingen 2035	147
Saldo capaciteit 2018	+ 159 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 192 m ²
Medegebruik	ja

Perspectief

Instandhouding van de enige school in Oosterhesselen. Het aantal leerlingen op OBS De Woert neemt toe, onder meer vanwege het sluiten van de scholen in Gees. Het gebouw van OBS De Woert heeft in 2010 een renovatie gehad op kosten van de gemeente. Het gebouw kan zeker de komende 16 jaar nog mee.

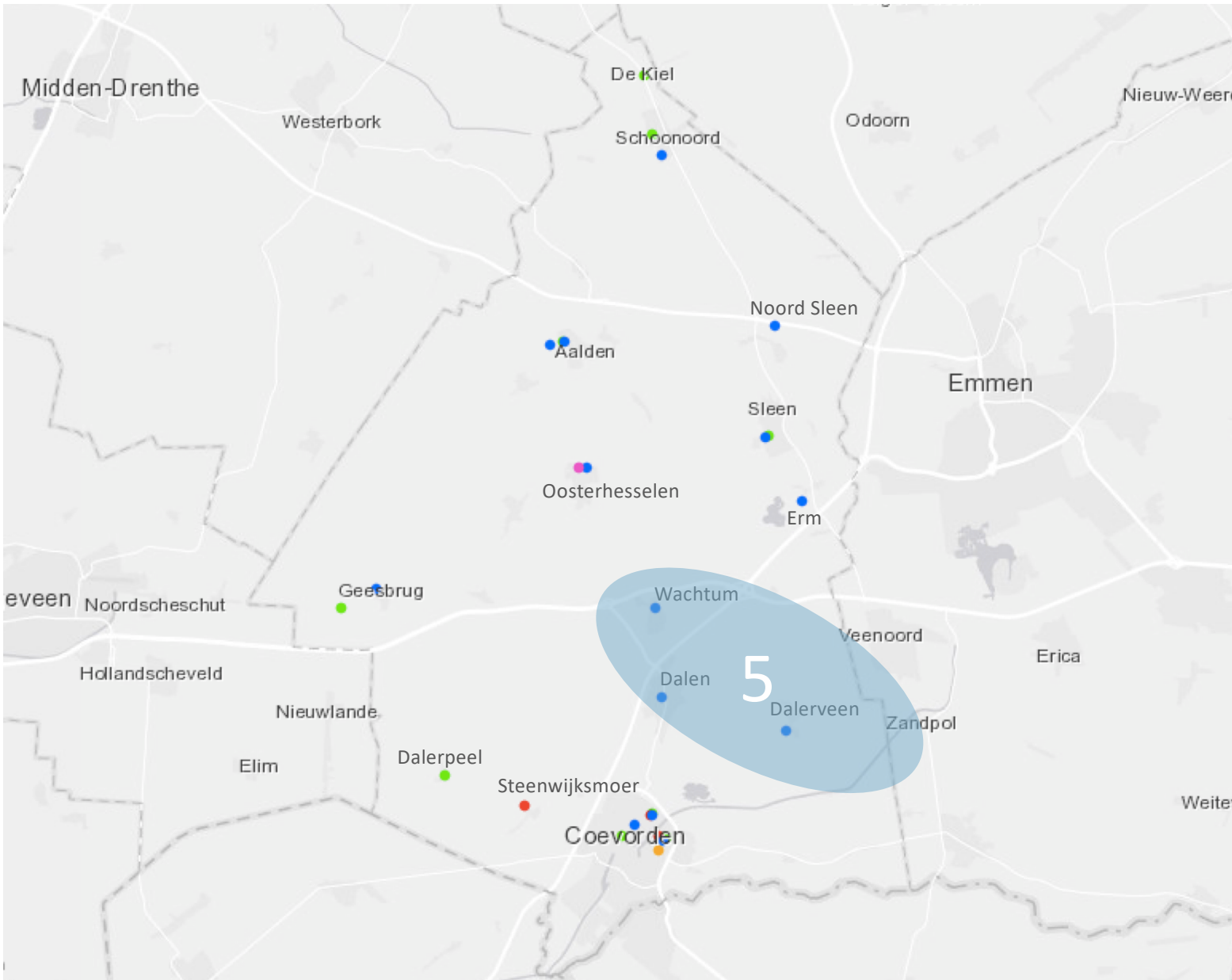
Scenario's

(1) Instandhouding gebouw in fase 1 en 2, mogelijke aanpak huisvesting onderwijs in Oosterhesselen in fase 3.

Fasering

1 2 3

6.7 deelgebied Dalen - Wachtum - Dalerveen

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

OBS Burgemeester Wessels Boer Dalen

Omvang	2.097 m ²
Leeftijd	65 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 522.000
Leerlingen 2018	296
Leerlingen 2035	291
Saldo capaciteit 2018	+ 408 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 427 m ²
Medegebruik	nu nog bibliotheek

OBS Markeschool Wachtum

Omvang	369 m ²
Leeftijd	54 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 42.000
Leerlingen 2018	34
Leerlingen 2035	33
Saldo capaciteit 2018	- 2 m ²
Saldo capaciteit 2035	+2 m ²
Medegebruik	nee

OBS Stidalschool Dalerveen

Omvang	596 m ²
Leeftijd	59 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 88.000
Leerlingen 2018	31
Leerlingen 2035	35
Saldo capaciteit 2018	+ 240 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 219 m ²
Medegebruik	nee

Perspectief

Op dit moment is het uitgangspunt van schoolbestuur Arcade dat deze drie scholen op basis van het huidige aantal leerling in stand gehouden kunnen worden. Op lange termijn is echter wellicht een fysieke clustering van de leerlingen in Wachtum, Dalen en Dalerveen in een krachtband. Het gebouw van OBS Burgemeester Wessels Boer biedt hiervoor mogelijkheden.

Schoolbestuur Arcade heeft rond 2020 een upgrade met eigen middelen gepland voor het gebouw van OBS Markeschool gepland. Realisatie van deze upgrade hangt echter mede af van van de leerlingontwikkeling van deze school in Wachtum.

Scenario's

- (1) Renoveren gebouw OBS Burgemeester Wessels Boer tot krachtband voor de leerlingen in Dalen, Wachtum en Dalerveen en afstoten van de gebouwen in Wachtum en Dalerveen.
- (2) Renoveren gebouw OBS Burgemeester Wessels Boer tot krachtband voor de leerlingen in Dalen en in stand houden van de gebouwen in Wachtum en Dalerveen.
- (3) Nieuwbouw in Dalen

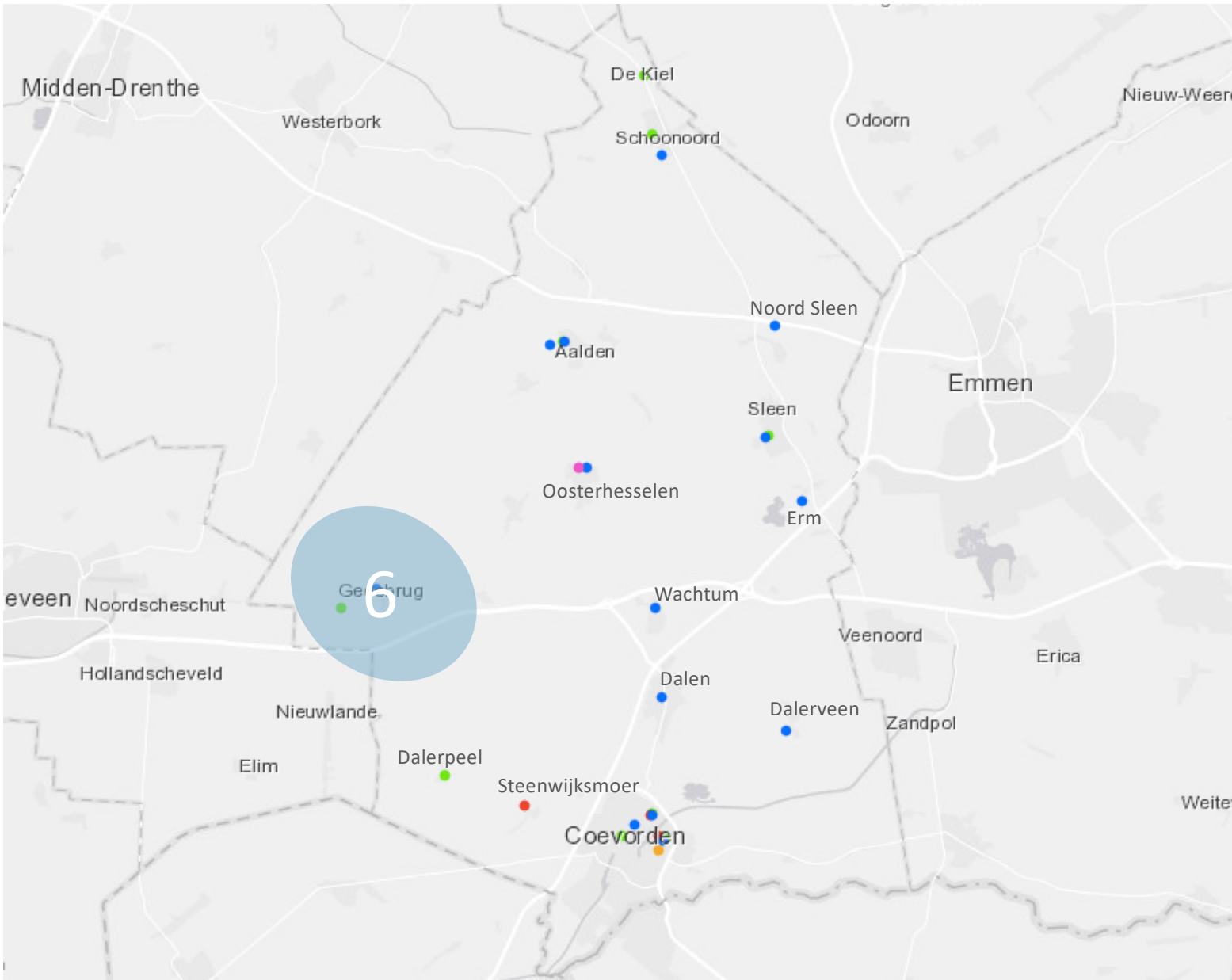
(Mogelijk) vrijkomende locaties

- OBS Markeschool (Wachtum)
- OBS Stidalschool (Dalerveen)

Fasering

1 2 3

6.8 deelgebied Geesbrug

CBS De Wegwijzer Geesbrug

Omvang	501 m ²
Leeftijd	64 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 77.000
Leerlingen 2018	63
Leerlingen 2035	53
Saldo capaciteit 2018	- 16 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 33 m ²
Medegebruik	nee

OBS De Zwarm Geesbrug

Omvang	704 m ²
Leeftijd	65 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 103.000
Leerlingen 2018	61
Leerlingen 2035	51
Saldo capaciteit 2018	+ 197 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 246 m ²
Medegebruik	nee

Perspectief

Op termijn realisering van een nieuw gezamenlijk krachtband voor het onderwijs in Geesbrug. Indien mogelijk / haalbaar worden ook aanvullende kindvoorzieningen gehuisvest in dit krachtband. Deze zitten momenteel in een apart gebouw in Geesbrug.

Scenario's

- 1) Gezamenlijke nieuwbouw scholen en kinderopvang
- 2) Gezamenlijke nieuwbouw scholen
- 3) Renovatie en uitbreiding van één van de bestaande gebouwen

Toelichting scenario's

De huidige gebouwen kunnen nog enige jaren mee zonder aanpassingen. Daarnaast geeft dit de scholen de mogelijkheid om de komende jaren ook mogelijkheden van samenwerking te verkennen. Voor het ruimtetekort van CBS De Wegwijzer maakt de school momenteel gebruik van ruimte in de naastgelegen kerk. Uitgangspunt is dat dit zolang als nodig kan worden gecontinueerd.

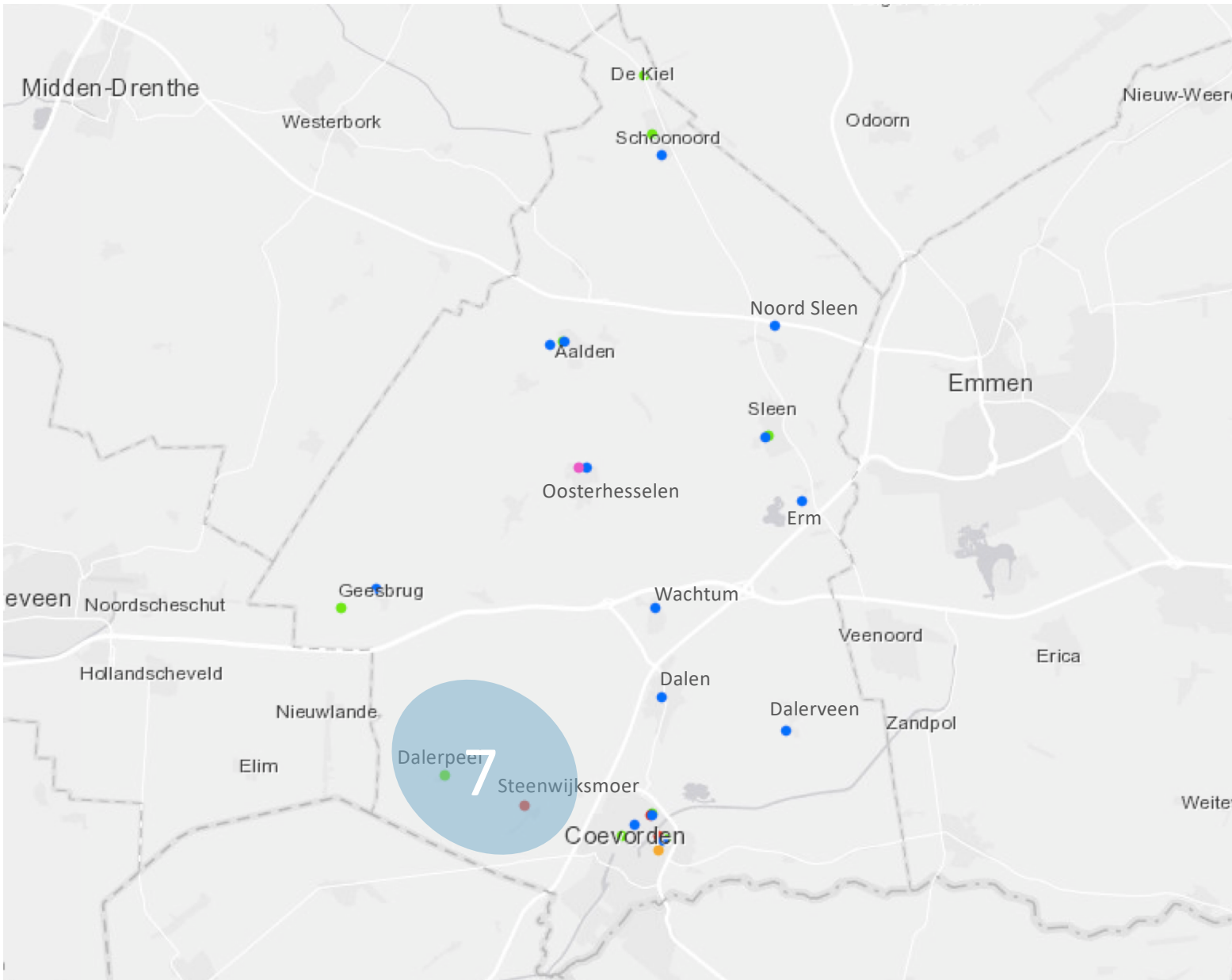
(Mogelijk) vrijkomende locaties

- CBS De Wegwijzer (Geesbrug)
- OBS De Zwarm (Geesbrug)

Fasering

6.9 deelgebied Dalerpeel - Steenwijksmoer

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

CBS Willem Alexanderschool Dalerpeel

Omvang	580 m ²
Leeftijd	12 jaar
Gerenuveerd	nee
Boekwaarde	€ 2.115.000
Leerlingen 2018	68
Leerlingen 2035	69
Saldo capaciteit 2018	+ 38 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 32 m ²
Medegebruik	nee

RKBS Theresiaschool Steenwijksmoer

Omvang	816 m ²
Leeftijd	85 jaar
Gerenuveerd	nee
Boekwaarde	€ 247.000
Leerlingen 2018	40
Leerlingen 2035	48
Saldo capaciteit 2018	+ 415 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 374 m ²
Medegebruik	nee

Perspectief

Het relatief nieuwe gebouw van CBS Willem Alexanderschool vormt nu al een krachtband. In dit gebouw zijn ook andere maatschappelijke functies gehuisvest, waardoor dit het kloppende hart van Dalerpeel vormt. Gedurende de planperiode is geen renovatie of nieuwbouw voorzien.

Op dit moment zit RKBS Theresiaschool nog op zijn plek in het huidige gebouw in Steenwijksmoer. Het gebouw voldoet, maar de school kampt wel met een overschot aan vierkante meters. Gedurende de planperiode is geen renovatie of nieuwbouw voorzien voor RKBS Theresiaschool.

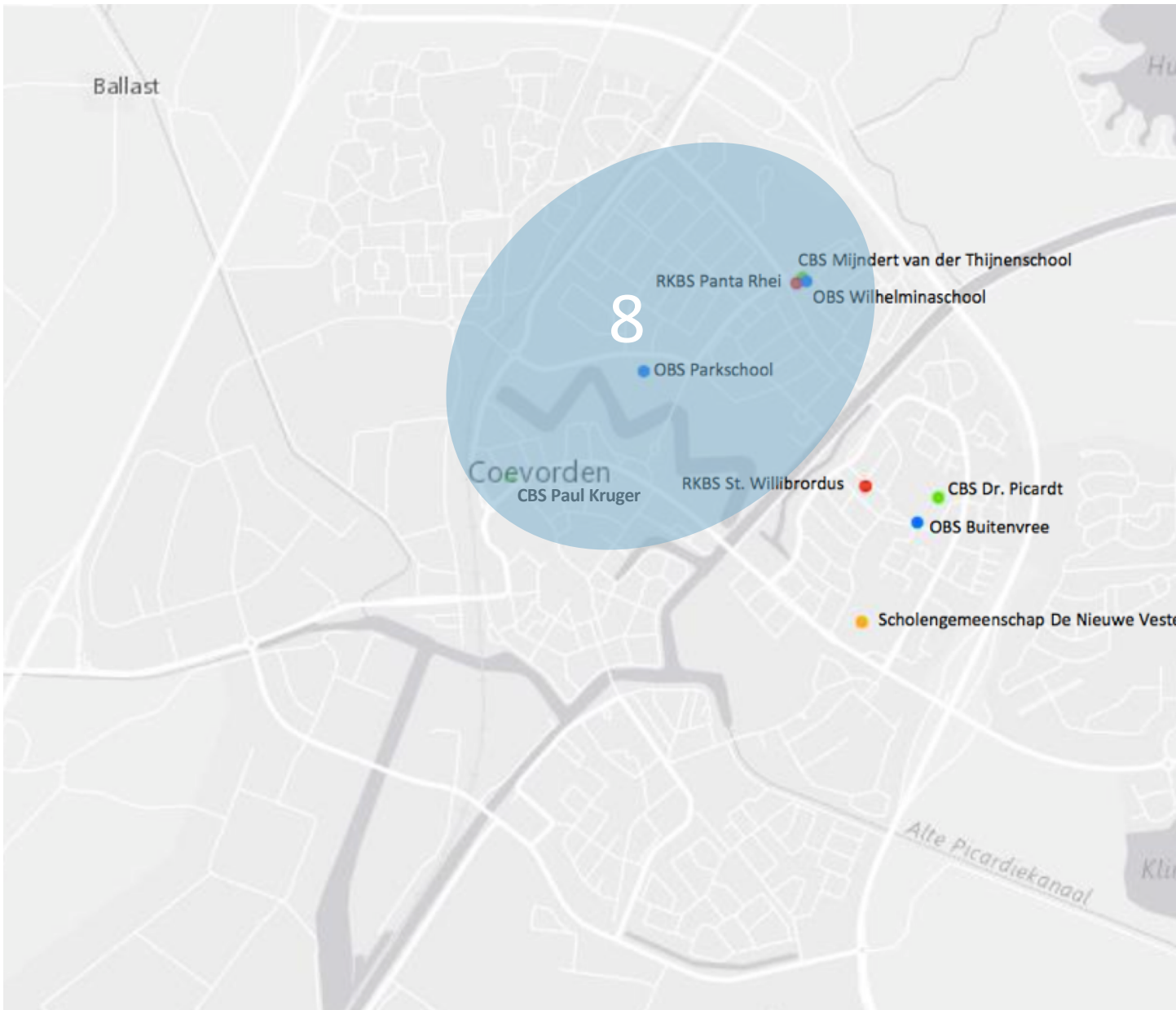
Om de normatieve leegstand weg te nemen is het afstoten van een deel van het gebouw zeer lastig gezien de specifieke functies aan de uiteinden van het gebouw. Daarnaast is dit architectonisch gezien waarschijnlijk ook niet gewenst. In overleg met schoolbestuur Catent kan gekeken worden naar de mogelijkheden van een andere invulling / medegebruik van een deel van het gebouw.

Op (lange) termijn kan oriëntatie op een school / krachtband in Coevorden een mogelijkheid bieden voor huisvesting van de leerlingen uit Steenwijksmoer. Dit kan door de school te verplaatsen naar een krachtband of door een samenwerking of fusie met een andere school.

Fasering

1 2 3

6.10 deelgebied Coevorden Noord

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

Brede School SOM

Coevorden

CBS Mijndert van der Thijnen

Leerlingen 2018	76
Leerlingen 2035	70

OBS Wilhelminaschool

Leerlingen 2018	63
Leerlingen 2035	49

RKBS Panta Rhei

Leerlingen 2018	55
Leerlingen 2035	51

Totaal onderwijs in Brede school SOM

Omvang	2.297 m ²	Leerlingen 2018	194
Leeftijd	4 jaar	Leerlingen 2035	170
Gereneveerd	nee	Saldo capaciteit 2018	+ 771 m ²
Boekwaarde	nvt (huur -> eigendom van Domesta)	Saldo capaciteit 2035	+ 839 m ²
		Medegebruik	nee -> specifieke ruimte wordt verhuurd aan kinderopvang

OBS Parkschool

Coevorden

Omvang	1.622 m ²
Leeftijd	4 jaar
Gereneveerd	nee
Boekwaarde	€ 2.964.000
Leerlingen 2018	322
Leerlingen 2035	284
Saldo capaciteit 2018	- 198 m ²
Saldo capaciteit 2035	- 12 m ²
Medegebruik	nee

CBS Paul Krugerschool

Coevorden

Omvang	1.180 m ²
Leeftijd	62 jaar
Gereneveerd	ja
Boekwaarde	€ 445.000
Leerlingen 2018	161
Leerlingen 2035	168
Saldo capaciteit 2018	+ 170 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 132 m ²
Medegebruik	ja

Perspectief

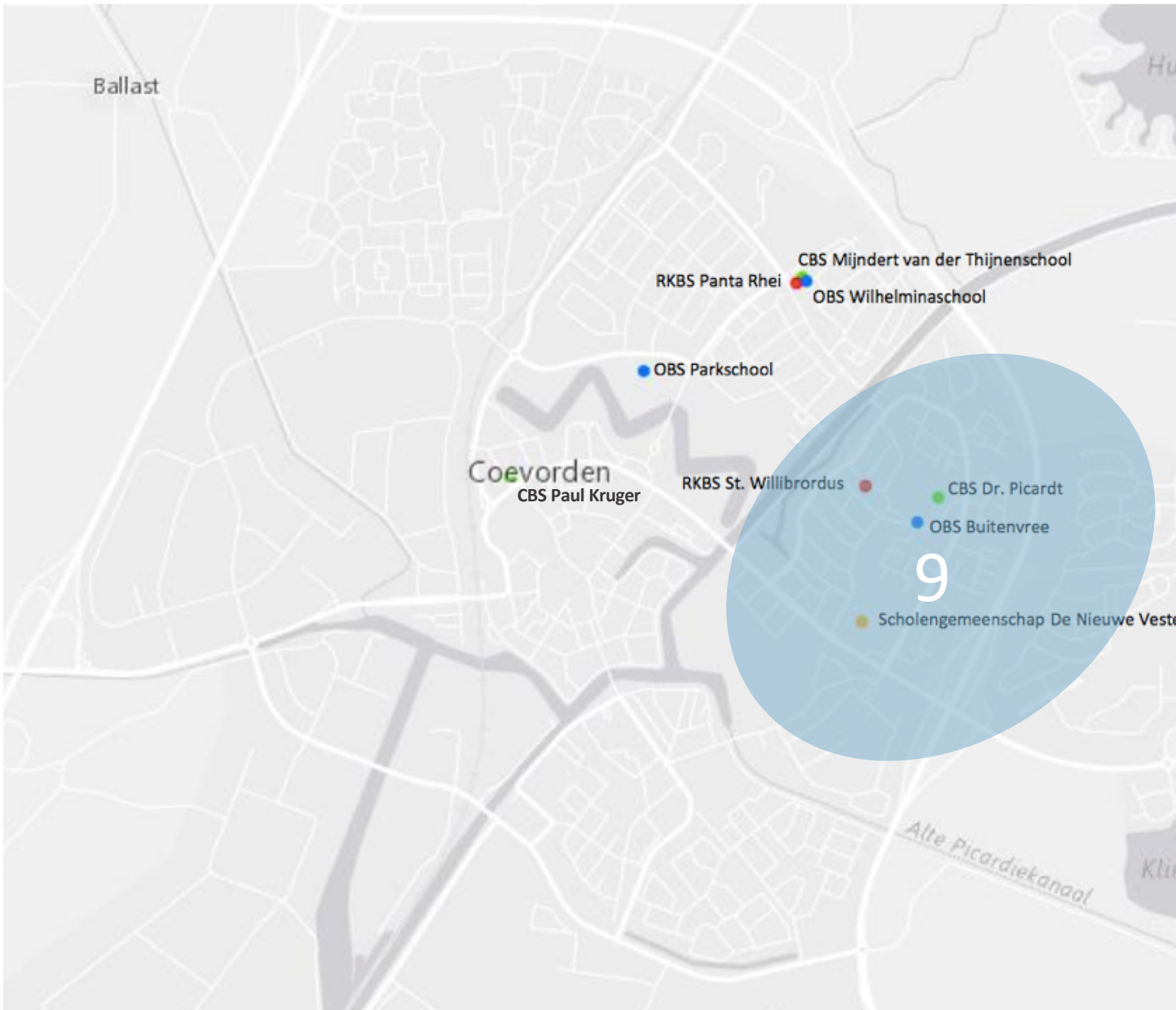
Met brede school SOM, OBS Parkschool en CBS Paul Kruger zijn drie volwaardige krachtverbanden in dit gebied aanwezig. Gedurende de planperiode is geen renovatie en vervangende nieuwbouw voorzien voor deze gebouwen. Brede School SOM is eigendom van woningcorporatie Domesta en wordt door de gemeente voor langere periode gehuurd. In dit gebouw is ook een kinderopvangorganisatie gehuisvest.

Macro gezien is er in dit gebied genoeg capaciteit aanwezig om het onderwijs te huisvesten. OBS Parkschool maakt momenteel met drie groepen gebruik van het voormalige gebouw van het praktijkonderwijs van OSG De Nieuwe Veste. Zolang OBS Parkschool te maken heeft met een normatief ruimtetekort, wordt het aanwezige capaciteitsoverschot in dit gebied ingezet, zoals dit nu ook reeds wordt gedaan. Dit geldt ook voor CBS Paul Krugerschool. Het leerlingaantal van oktober 2018 laat voor OBS Parkschool een lichte daling zien, terwijl het aantal leerlingen op CBS Paul Krugerschool het afgelopen jaar verder is toegenomen.

Fasering

1 2 3

6.11 deelgebied Coevorden Zuid

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Esdal College

RKBS Sint Willibrordus Coevorden

Omvang	1.558 m ² + 129 m ² tijdelijk
Leeftijd	50 jaar
Gerenoveerd	ja
Boekwaarde	€ 1.248.000
Leerlingen 2018	285
Leerlingen 2035	237
Saldo capaciteit 2018	+ 53 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 290 m ²
Medegebruik	nee

CBS Dr. Picardt Coevorden

Omvang	1.448 m ²
Leeftijd	45 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 574.000
Leerlingen 2018	143
Leerlingen 2035	128
Saldo capaciteit 2018	+ 529 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 602 m ²
Medegebruik	ja

OBS Buitenvree Coevorden

Omvang	1.591 m ²
Leeftijd	27 jaar
Gerenoveerd	nee*
Boekwaarde	€ 167.000
Leerlingen 2018	175
Leerlingen 2035	162
Saldo capaciteit 2018	+ 511 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 573 m ²
Medegebruik	ja

*wel upgrade door schoolbestuur

Perspectief

Aanpak van huisvesting van RKBS Willibrordusschool is de komende twaalf jaar niet gepland. De school kampt door het toegenomen aantal leerlingen in de praktijk al wel jaren met een ruimtetekort. Het ruimtetekort wordt opgelost via medegebruik van het naastgelegen gebouw van Kinderwereld. Perspectief voor het gebouw is instandhouding als krachtband. Als het ruimtetekort verder oploopt, wordt gekeken naar een oplossing binnen bestaande gebouwen in de omgeving, bijvoorbeeld gebouw Picardt/Buitenvree. Het leerlingaantal van oktober 2018 laat echter weer een lichte daling zien.

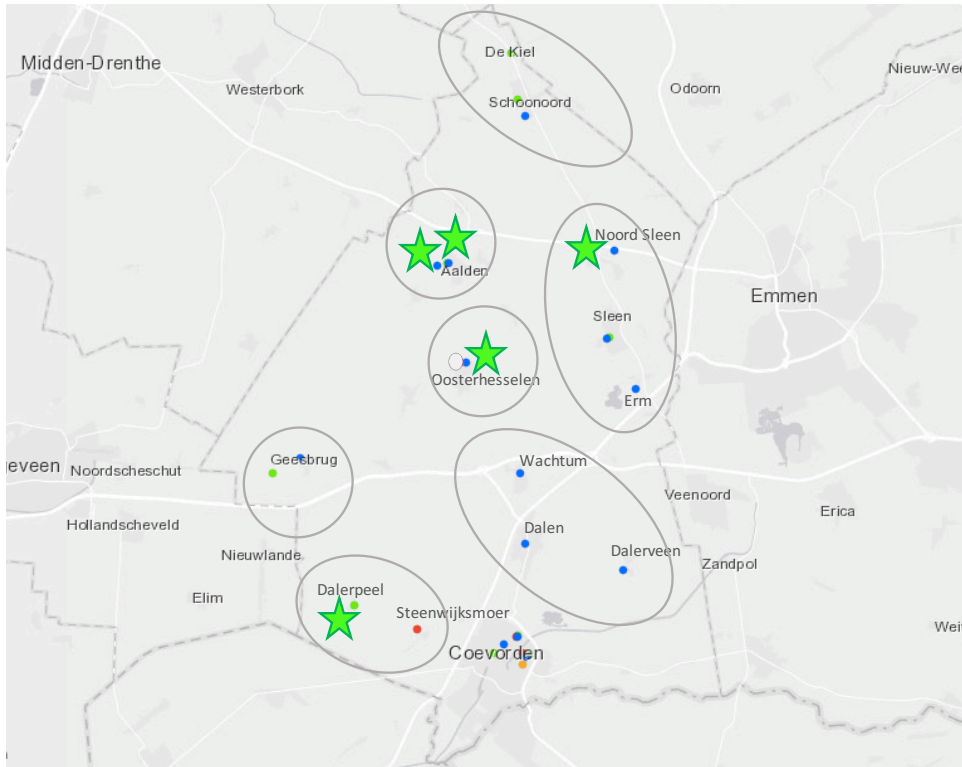
De indeling van de gebouwen van CBS Dr. Picardt en OBS Buitenvree wordt momenteel aangepast. Een gezamenlijke kinderopvang-voorziening wordt in het midden gesitueerd. Hiermee kunnen deze gebouwen de komende 16 jaar mee en is binnen deze planperiode opwaardering, renovatie of nieuwbouw niet aan de orde.

Fasering

1 2 3

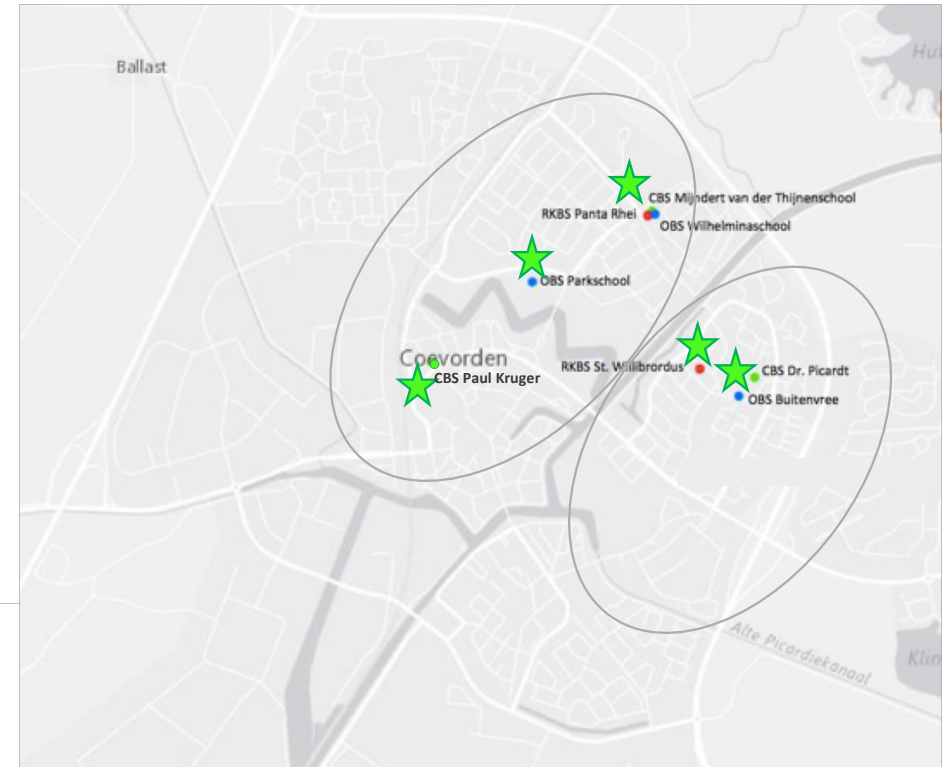
6.12 samenvatting

★ reeds aanwezig krachtband

- Aalden CBS De Schutse & OBS De Anwende ★
- Aalden OBS De Smeltkroes ★
- Dalerpeel CBS Willem Alexander ★
- Noord-Sleen OBS De Vlinderhof ★
- Oosterhesselen OBS De Woert ★

UITGANGSSITUATIE

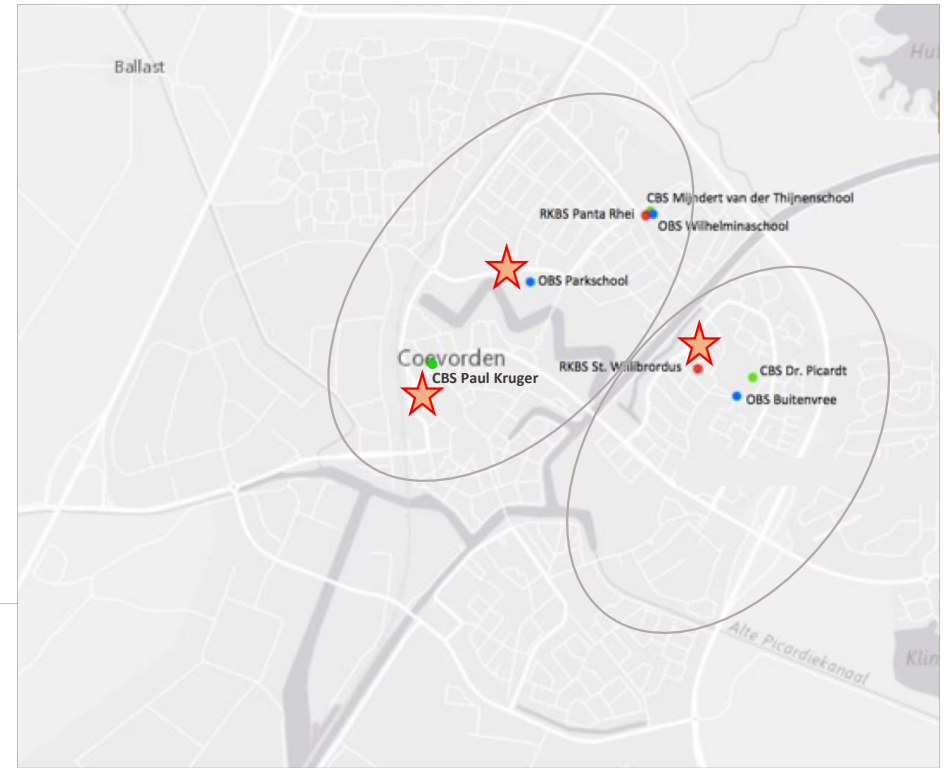
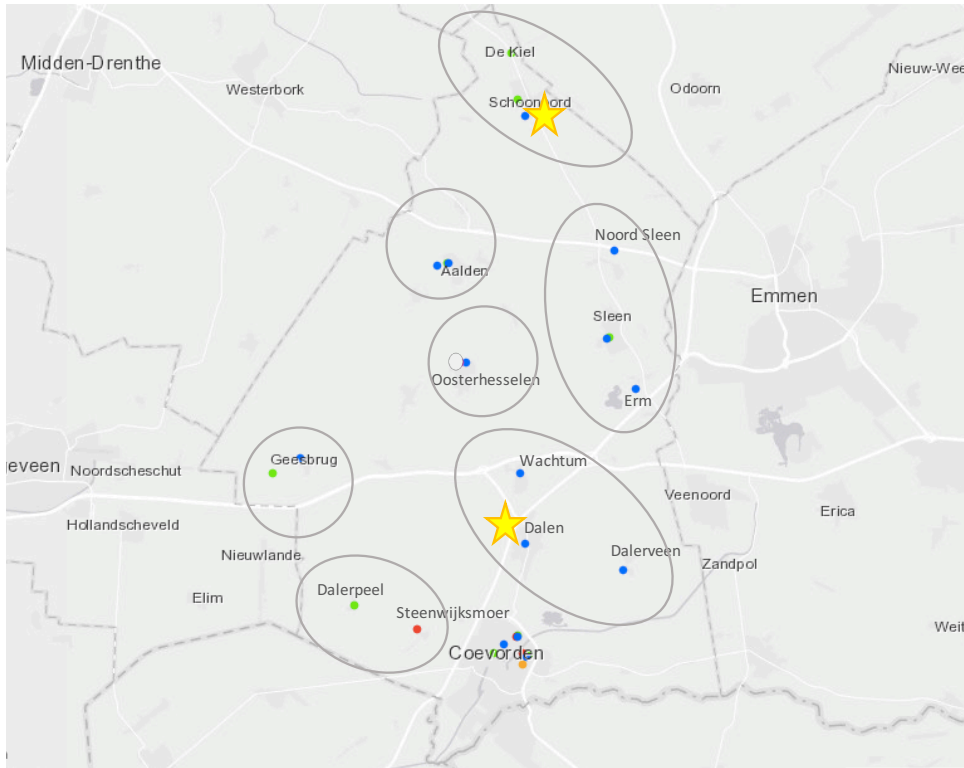
- Coevorden Brede school SOM ★
- Coevorden CBS Paul Kruger ★
- Coevorden CBS D. Picardt & OBS Buitenvree ★
- Coevorden OBS Parkschool ★
- Coevorden RKBS St. Willibrordus ★

FASE 1

2019-2022

★ realiseren krachtband

★ oplossen capaciteitsprobleem via medegebruik bestaand gebouw

- Arcade
- Fiers
- Catent
- De Nieuwe Veste
- Estdal College

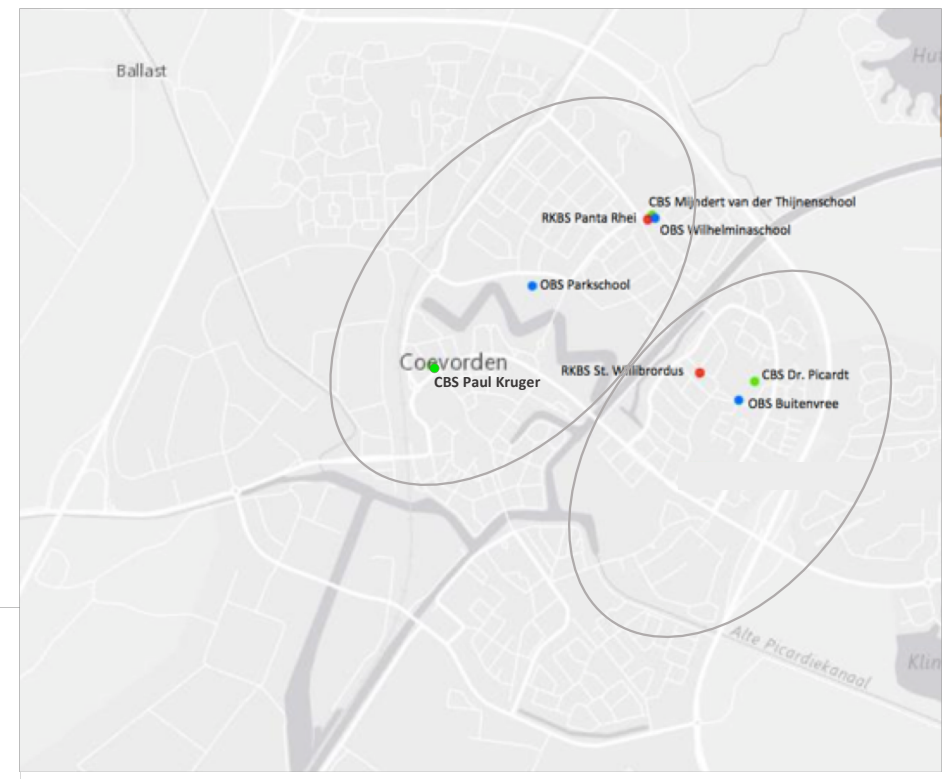
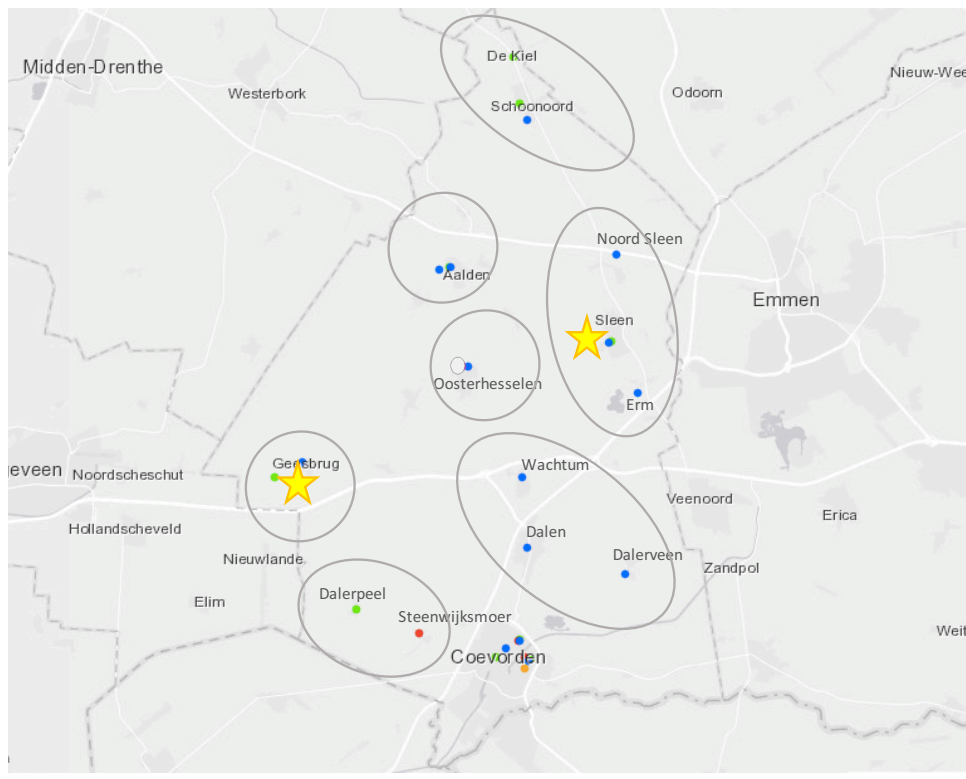
Schoonoord CBS De Slagkroon & OBS Burg. S.J. van Royen ★
 Dalen OBS Burgemeester Wessels Boer ★

Coevorden OBS Parkschool ★
 Coevorden CBS Paul Kruger ★
 Coevorden RKBS St. Willibrordus ★

FASE 2

2023-2034

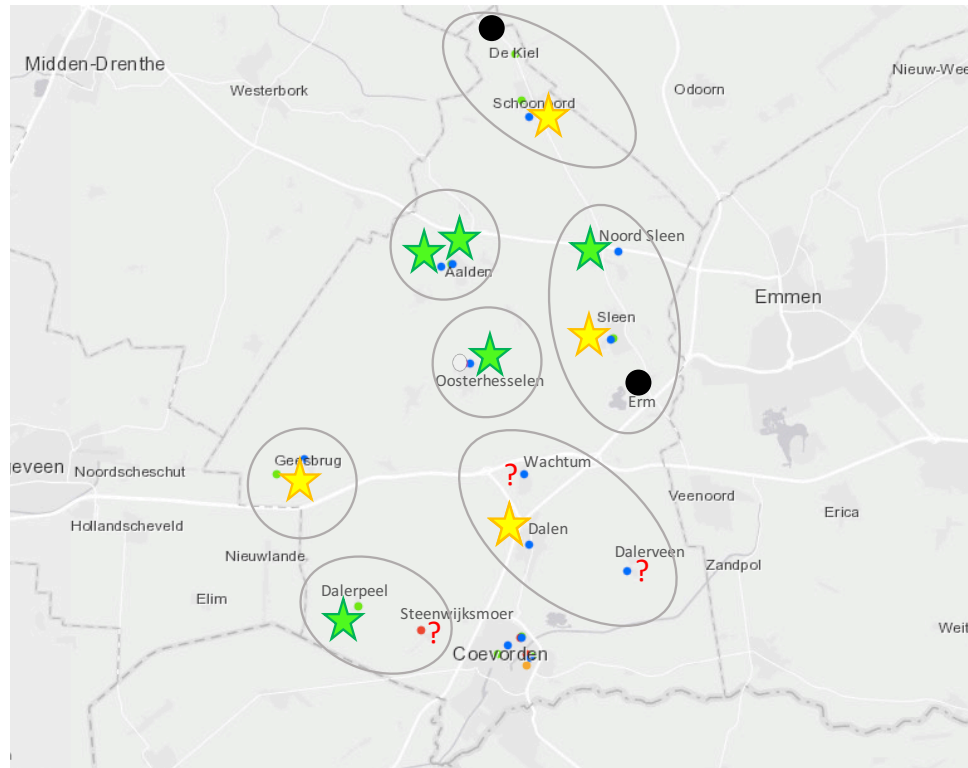
★ realiseren krachtband

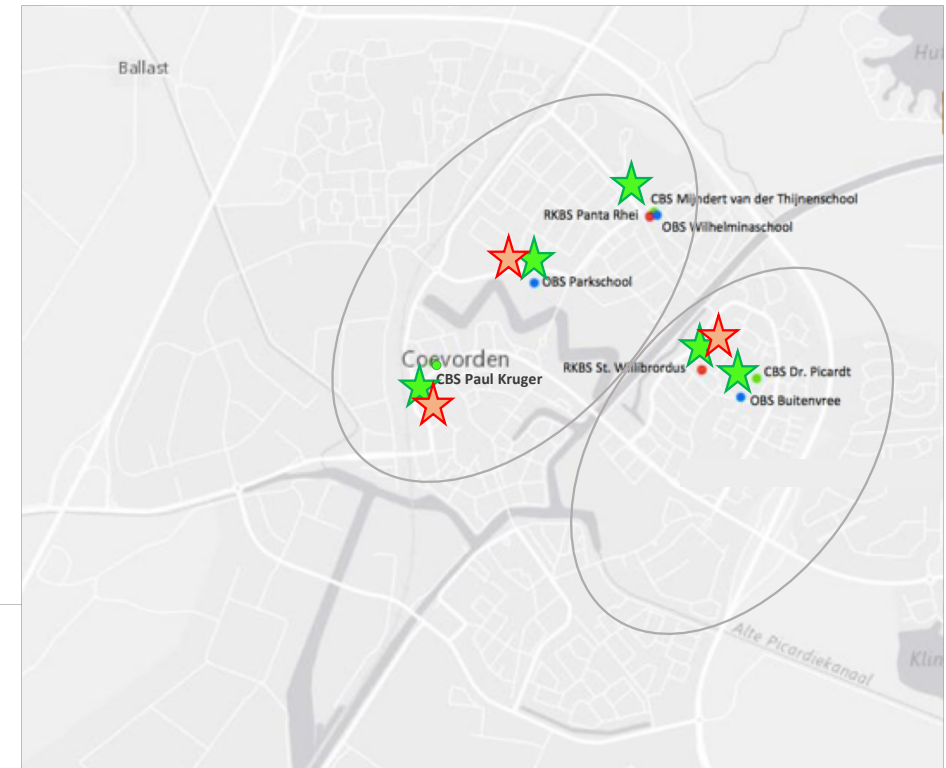
- Geesbrug
- Sleen
- CBS De Zwarm & OBS De Wegwijzer ★
- CBS De Fontein & OBS De Akker ★

EINDBEELD 2034

Krachtenpanden en (eventuele) maatregelen dorpen

Krachtenpanden en (eventuele) maatregelen stad Coevorden

★ reeds aanwezig krachtpand

● sluiting / fusie school

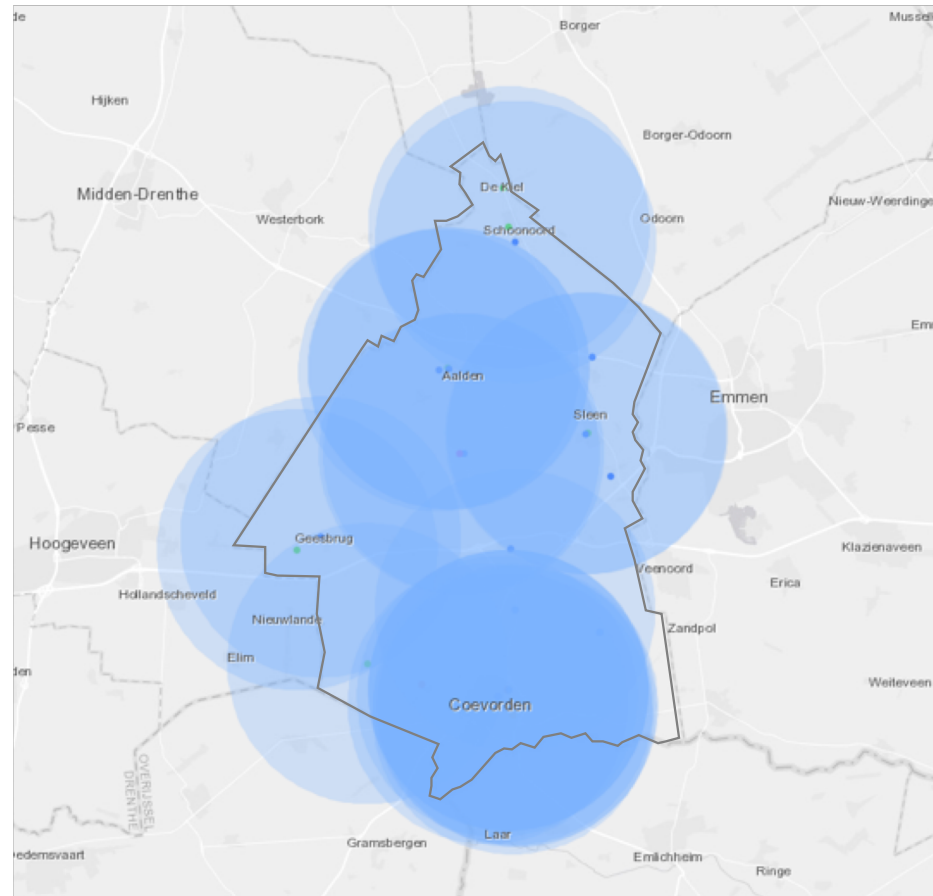
★ realiseren krachtpand

? eventuele maatregelen mede afhankelijk van leerlingontwikkeling

★ oplossen capaciteitsprobleem via medegebruik bestaand gebouw

EINDBEELD 2034

Straal van 6 kilometer rondom de locaties met krachtpanden in 2034

7

voortgezet onderwijs

onderdelen voortgezet onderwijs

7.1	Gebouwelijke uitgangssituatie per school	79
7.2	Leerling- en ruimtebehoefte ontwikkeling per school	80
7.3	Esdal College	81
7.4	De Nieuwe Veste	82

7.1 gebouwelijke situatie per school

Naam	Plaats	Bouwjaar oudste bouwdeel	Leeftijd oudste bouwdeel	Renovatie jaar	Uitbreidings- jaren	m ² permanent excl. gym	m ² semi- permanent	Omvang excl. gym	Boekwaarde 31-12-2017
De Nieuwe Veste	Coevorden	1967	51	-	1981, 1991, 1995, 2005	13.129	692*	13.821	€ 1.001.000
Esdal College	Oosterhesselen	1955	63	-	-	2.564		2.564	€ -
totaal						15.693	692	17.237	1.001.000

*Dit betreft het gebouw waarin het Praktijkonderwijs van De Nieuwe Veste sinds 2013 is gehuisvest. Dit gebouw heeft een semi-permanente bouwaard en wordt afgeschreven in 20 jaar. De Nieuwe Veste heeft in 2018 10 tijdelijke lokalen afgestoten (852 m² BVO) om hiermee een deel van de overcapaciteit terug te brengen. Deze lokalen zijn niet meer meegerekend bij de capaciteit van De Nieuwe Veste.

7.2 leerling- en ruimtebehoefte ontwikkeling per school

Naam school	Leerlingen				Ruimtebehoefte excl. gym			Saldo		
	2012	2018*	2025**	2035**	2018	2025	2035	2018	2025	2035
De Nieuwe Veste	1.691	1.400	1.179	1.038	11.695	10.052	9.003	3.106	4.749	5.798
Esdal College	179	199	160	139	1.542	1.240	1.077	1.022	1.324	1.487
totaal	1.870	1.599	1.339	1.177	13.237	11.292	10.080	3.148	5.093	6.305

* op basis van 1 oktobertelling 2018

** op basis van leerling prognoses opgesteld door Pronexus in januari 2019

7.3 Esdal College

OSG Esdal College
Oosterhesselen

Omvang excl. gym	2.564 m ²
Leeftijd	63 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 0
Leerlingen 2018	199
Leerlingen 2035	139
Saldo capaciteit 2018	+ 1.022 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 1.487 m ²

Perspectief

Het oudste deel van dit gebouw dateert uit 1955. Dit gebouw is op een later moment gekoppeld aan het andere bouwdeel. Het Esdal College heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in het gebouw. In 2012 zijn drie lokalen volledig aangepakt door het schoolbestuur. Het Esdal College wil deze kleinschalige locatie in Oosterhesselen graag in stand houden. De kleinschaligheid voorziet in een behoefte in de gemeente Coevorden. Met een aantal maatregelen kan het Esdal College de komende 10-20 jaar weer passend gehuisvest worden. De normatieve overcapaciteit kan (deels) worden teruggebracht als de bibliotheek intrek neemt in het schoolgebouw. Gesprekken hierover lopen momenteel. Om eventuele inhuizing van de bibliotheek mogelijk te maken, kan het zijn dat diverse verschuivingen in het gebouw nodig zijn. Het terugbrengen van de overcapaciteit bij Esdal College kan gecombineerd worden met aanpak van het

binnenklimaat en mogelijk verduurzaming van het-gebouw, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen. Het huidige binnenklimaat is een groot knelpunt voor het leerklimaat en gezondheidsklimaat. De kosten van deze maatregelen moeten uit nader onderzoek blijken, evenals de hoogte van de eigen bijdrage van het schoolbestuur.

Scenario

- In stand houden gebouw en doorvoeren van diverse maatregelen:
- verkleinen overmaat onderwijs m²'s door inhuizing bibliotheek, verhuur aan een andere gebruiker of afstoten van de vleugel (excl. Installatieruimte)
 - verbeteren binnenklimaat, mogelijk gecombineerd met verduurzaming.

Fasering

1 2 3

7.4 De Nieuwe Veste

OSG De Nieuwe Veste
Coevorden

Omvang excl. gym	13.129 m ² permanent en 692 m ² semi-permanent
Leeftijd	divers, oudste deel 51 jaar
Gerenoveerd	nee
Boekwaarde	€ 1.000.100
Leerlingen 2018	1.400
Leerlingen 2035	1.038
Saldo capaciteit 2018	+ 2.126 m ²
Saldo capaciteit 2035	+ 4.818 m ²

Perspectief

Er moet iets gebeuren met het schoolgebouw om deze locatie van De Nieuwe Veste te kunnen behouden. De school wil -voordat er geïnvesteerd wordt in huisvesting- om diverse redenen zorgvuldig nadenken over de toekomst van het onderwijs. Het gaat namelijk om meer dan de stenen. Er wordt ook gekeken naar onderwijsconcept, onderwijsaanbod, samenwerking met bedrijfsleven en samenwerking met het primair onderwijs en vervolgonderwijs. Hiervoor loopt een separaat traject. In alle huisvestingsscenario's zal De Nieuwe Veste in ieder geval terug moeten in het aantal vierkante meters. Een eerste stap die De Nieuwe Veste daarin heeft gezet is het afstoten van de tien semi-

permanente E-lokalen (theorielokalen) met een omvang van 852 m² BVO. Desondanks zal de normatieve overcapaciteit bij De Nieuwe Veste de komende jaren oplopen van ruim 2.100 m² BVO op dit moment tot ruim 4.800 m² BVO in 2035. De renovatie- of verbouwingsvarianten zullen daarom gepaard moeten gaan met een verdere reductie van de totale capaciteit. Een aantal mogelijke huisvestingsscenario's:

- (1) Volledige nieuwbouw
- (2) Gefaseerde nieuwbouw
- (3) Vernieuwbouw (combinatie nieuwbouw en renovatie)

Fasering

1 2 3

8

financiële consequenties

onderdelen financiële consequenties

8.1	Uitgangspunten berekeningen	85
8.2	Mogelijk aanvullende kosten	87
8.3	Mogelijke opbrengsten	88
8.4	Indicatie financiële consequenties fase 1	89
8.5	Indicatie financiële consequenties fase 2	91

8.1 uitgangspunten berekeningen

Doorrekening van één scenario

In dit IHP zijn voor bepaalde deelgebieden en scholen meerdere scenario's opgenomen. Het scenario dat bij het opstellen van dit plan en met de huidige gegevens het meest wenselijk lijkt, is financieel doorgerekend. Dit betekent echter niet dat hiermee ook al een keuze is gemaakt voor een scenario. Dit zal uit een nadere studie moeten blijken voorafgaand aan een besluit om krediet beschikbaar te stellen voor aanpak van een schoolgebouw. Voor elk project wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar eventueel verschillende varianten waarbij de noodzaak / wenselijkheid, actuele prijsindicatie, voor- en nadelen en mogelijke risico's inzichtelijk worden gemaakt. Op basis van deze studies kan een afweging worden gemaakt tussen de scenario's.

Nog geen financiële indicatie opgenomen voor het voortgezet onderwijs

De financiële consequenties voor het voortgezet onderwijs (Esdal College en De Nieuwe Veste) staan in dit plan nog op PM. De scenario's lopen nog ver uiteen. Momenteel lopen onderzoeken naar de verschillende scenario's. Voor de zomer van 2019 moet meer helderheid zijn over de financiële consequenties van deze scenario's.

Fase 1 en fase 2 apart inzichtelijk

Op basis van de fasering die in hoofdstuk 6 en 7 is aangegeven, zijn de financiële consequenties voor fase 1 (2019-2022) en fase 2 (2023-2034) inzichtelijk gemaakt.

Indicatieve bedragen

De in dit plan genoemde investeringsbedragen zijn indicatief. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. De bedragen zijn gebaseerd op de (voorstellen voor de) grondslagen en kengetallen ten aanzien van tussentijdse opwaardering, nieuwbouw en uitbreiding die zijn opgenomen in het beleidsdeel in hoofdstuk 5.

Indicatie extra kapitaallasten

Voor elke investering is berekend wat de bijbehorende kapitaallast in het eerste jaar is. Ervan uitgaande dat lineair wordt afgeschreven, zijn deze kapitaallasten in de daaropvolgende jaren telkens iets lager. Per fase zijn de kapitaallasten voor het eerste jaar van een investering bij elkaar opgeteld. Om een totaalbeeld te krijgen van de extra jaarlast, moeten fase 1 en 2 bij elkaar opgeteld worden.

Uitgangspunten berekeningen

Nieuwbouw en uitbreiding

- € 2.500 per m² BVO (in plaats van normvergoeding)
- 90% voor rekening gemeente = € 2.250 = per m² BVO
- 10% voor rekening schoolbesturen = € 250 per m² BVO

Tussentijdse opwaardering (= beleidsvrijheid)

- (maximaal) € 1.150 per m² bvo
- 50% voor rekening gemeente = € 575 per m² BVO
- 50% voor rekening schoolbesturen = € 575 per m² BVO

BTW

De investeringsbedragen zijn inclusief BTW.

Afronding

De bedragen in de investeringsoverzichten zijn afgerond.

Indexering

De bedragen zijn niet geïndexeerd, maar gebaseerd op prijspeil 2018. De daadwerkelijke kosten kunnen dus hoger of lager uitvallen.

Bepalen omvang

De ruimtebehoefte is gebaseerd op de normatieve permanente ruimtebehoefte over 15 jaar op basis van de huidige leerling prognoses uit 2018 (PO) en 2019 (VO).

Resterende boekwaarde

In de financiële doorrekeningen is rekening gehouden met het afboeken van boekwaarden bij de gemeente. Kanttekening hierbij is dat de boekwaarde op 31-12-2017 als uitgangspunt is genomen. Op het moment van afboeken zal deze boekwaarde lager zijn.

Vrijval van kapitaallasten

In de doorrekeningen is nog geen rekening gehouden met de eventuele vrijval van kapitaallasten bij de gemeente of besparing op kosten bij de schoolbesturen. Een structurele vrijval van middelen en/of besparing kan inzet worden als dekking van de investeringslasten.

Kindvoorzieningen

Investeringsen voor kindvoorzieningen zijn apart inzichtelijk gemaakt. Als aanname voor de omvang is uitgegaan van 100 m² BVO per 100 leerlingen.

Afschrijving volgens gemeentelijk beleid

De investeringslasten zijn voor het gemeentelijke deel vertaald naar jaarlasten op basis van lineair afschrijven in 15 jaar (semi-permante bouw), 25 jaar (tussentijds opwaarderen) of 40 jaar (permanente nieuwbouw). De rekenrente die gehanteerd is bedraagt 3 procent.

8.2 mogelijk aanvullende kosten

De normvergoeding voor nieuwbouw en renovatie is alleen bedoeld voor de stichtingskosten van het gebouw. Hieronder vallen van de bouwkosten, advieskosten en leges. In de praktijk kunnen meerkosten optreden. De investeringsbedragen die in dit plan zijn opgenomen voor tussentijdse opwaardering, nieuwbouw en uitbreiding gaan ook uit van de stichtingskosten. Om in een later stadium niet voor negatieve verrassingen komen te staan, is het goed te weten welke extra kosten zich kunnen voordoen en wie hiervoor verantwoordelijk is. Voorafgaande aan ieder project worden deze kosten inzichtelijk gemaakt in de haalbaarheidsstudie. In dit plan volstaan we daarom met indicatieve ramingen.

Bijkomende projectkosten (gemeente)

In dit IHP is alleen rekening gehouden met het eventueel afboeken van resterende boekwaarden. Overige bijkomende kosten zijn bijvoorbeeld:

- sloop van gebouwen of gebouwdelen
- asbest-en bodemsanering
- inrichten van de openbare ruimte
- verwerven locatie
- infrastructurele aanpassingen
- aanleggen riolering en bekabeling
- tijdelijke huisvesting gedurende de bouw
- planschade

Hoger uitvallende kosten (gemeente en schoolbesturen)

In dit plan wordt al rekening gehouden met meer realistische bedragen dan de normbudgetten voor onderwijshuisvesting. Als uit aanbestedingen blijkt dat dit budget ontoereikend is om tot uitvoering over te gaan, wordt per geval een oplossing gezocht. Denk hierbij aan een verzoek om extra krediet bij de gemeenteraad, schuiven in de fasering of snijden in de ambitie.

Bovenwettelijke verduurzaming (gemeente en schoolbesturen)

De gemeente Coevorden heeft als streven energieneutraal te worden en wil verduurzaming van gebouwen stimuleren. Dit kan betekenen dat mogelijk meer op duurzaamheid wordt ingezet dan in het Bouwbesluit is opgenomen. Dit kan onder meer via duurzaamheidsmaatregelen die zichzelf terugverdienen. De 'voordelen' zijn dan voor de schoolbesturen. Per project wordt bekeken op welke wijze een verdere verduurzaming van gebouwen mogelijk is.

Aanvullende kosten voorzieningen voor kindcentra (gemeente en schoolbesturen)

In dit plan zijn aannames gedaan voor de omvang van kosten van de realisatie van kindcentrumfuncties op het moment dat een school opgewaardeerd of vernieuwd wordt. Het realiseren van deze voorzieningen is maatwerk. Dit tot meerkosten leiden of risico's met zich meebrengen, bijvoorbeeld op het moment dat ruimte niet (meer) kostendekkend verhuurd kan worden.

Inrichting gebouw (schoolbesturen)

Waar het gaat om de inrichting van de gebouwen en terreinen met meubilair en onderwijsleermiddelen, komt dit voor rekening van de scholen zelf. Zij ontvangen hiervoor een vergoeding van de rijksoverheid. Een uitzondering vormt de eerste aanschaf in geval van groei van een school, waarbij nog niet eerder aanschaf heeft plaatsgevonden.

8.3 mogelijke opbrengsten

Voor kindvoorzieningen is het uitgangspunt dat deze gerealiseerd worden op basis van een langdurige huurovereenkomst met een kostendekkende huurvergoeding voor de kapitaallasten van de gemeente en een kostendekkende exploitatievergoeding voor de lasten van het schoolbestuur.

In dit plan is nog geen rekening gehouden met mogelijke opbrengsten in verband met de herontwikkeling of verkoop van mogelijk af te stoten locaties.

8.4 indicatie financiële consequenties fase 1: 2019-2022

school	maatregel	indicatie jaartal	resterende boekwaarde	investering opwaardering	investering nieuwbouw / uitbreiding	bijdrage schoolbestuur	bijdrage gemeente	kapitaallast jaar 1 gemeente
OBS Parkschool, CBS Paul Kruger, RKBS Willibrordus	Verwijzen naar medegebruik					€ 0	€ 0	€ 0
Esdal College	Reduceren m ² 's en verbetering binnenklimaat	2019		PM		PM	PM	PM
OBS De Piramide	Afstoten gebouw, huisvesten leerlingen op scholen in Sleen	2019	€ 113.000			€ 0	€ 0	€ 0
CBS De Kiel	Afstoten gebouw, huisvesten leerlingen op scholen in Schoonoord	2021	€ 0			€ 0	€ 0	€ 0
OBS Burg. Wessels Boer	Tussentijdse opwaardering <i>291 / 1.664 m² BVO</i>	2020		€ 1.915.000		€ 957.500	€ 957.500	€ 67.000
Kindvoorzieningen Dalen	Tussentijdse opwaardering <i>300 m² BVO</i>	2020		€ 345.000		€ 0	€ 345.000	€ 24.500*
OBS Markeschool OBS Stidalschool	Mogelijk afstoten gebouwen en realiseren extra capaciteit in Dalen <i>68 leerlingen / opwaarderen 133 m² BVO en uitbreiden 209 m² BVO</i>	?	€ 42.000 € 88.000	€ 153.000	€ 525.000	€ 0	€ 678.000	€ 40.000
scholen Schoonoord	Nieuwbouw <i>167 + 14 leerlingen / 1.110 m² BVO</i>	2021	€ 386.000		€ 2.780.000	€ 278.000	€ 2.502.000	€ 138.000
kindvoorzieningen Schoonoord	Nieuwbouw bij scholen <i>200 m² BVO</i>	2021			€ 500.000	€ 0	€ 500.000	€ 27.500*
Totaal boekwaarde fase 1			€ 629.000					
Totaal investeringen fase 1				€ 2.413.000	€ 3.805.000	€ 1.235.500 + PM	€ 4.982.500 + PM	€ 297.000

* Tegenover deze investering / kapitaallast staat een (deels) kostendekkende huurvergoeding

8.5 indicatie financiële consequenties fase 2: 2023-2034

Om een beeld te krijgen van de totale extra jaarlast, moeten fase 1 en 2 bij elkaar worden opgeteld.

school	maatregel	indicatie jaartal	resterende boekwaarde	investering opwaardering	investering nieuwbouw / uitbreiding	bijdrage school-bestuur	bijdrage gemeente	kapitaallast jaar 1 gemeente
De Nieuwe Veste	Nader te bepalen -> onderdeel van apart traject	2023	PM	PM	PM	PM	PM	PM
scholen Sleen	Nieuwbouw 167 + 17 leerlingen / 1.126 m ² BVO	2025	€ 328.000		€ 2.815.000	€ 281.500	€ 2.533.500	€ 140.000
kindvoorzieningen Sleen	Nieuwbouw 200 m ² BVO	2025			€ 500.000		€ 500.000	€ 27.500*
Scholen Geesbrug	Nieuwbouw 104 leerlingen / 723 m ² BVO	2027	€ 180.000		€ 1.810.000	€ 181.000	€ 1.629.000	€ 90.000
kindvoorzieningen Geesbrug	Nieuwbouw bij scholen 100 m ² BVO	2027			€ 250.000		€ 250.000	€ 13.750*
Totaal boekwaarde fase 2			€ 508.000+PM					
Totaal investeringen fase 2				€ 2.413.000	€ 3.805.000	€ 462.500 + PM	€ 4.912.500 + PM	€ 271.250

* Tegenover deze investering / kapitaallast staat een (deels) kostendeekkende huurvergoeding

hemm

eenvoud . bevlogenheid . vakmanschap

ruimte voor elkaar

integraal huisvestingsplan onderwijs
gemeente Coevorden
2019-2034

eindrapport
januari 2019